1.000.000 ТОННА ТАЙЁР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47-йил чиқиши
№ 221 (13.177).
21 СЕНТЯБРЬ 1965 йил
СЕШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

● Миллион тонналик „оқ олтин" хирмонимизга Андижон области қарийб 230 минг, Фарғона области 170 минг тоннадан ортиқ, Бухоро области 140 минг тоннага яқин, Тошкент области 110 минг тоннадан кўпроқ, Қашқадарё области 100 минг тоннадан зиёд, Сурхондарё области 90 минг тоннадан ортиқ пахтаси билан ҳисса қўшди.

● Тошкент области 19 сентябрь куни давлатга йиллик планнинг 3,79 процента миқдорида пахта топшириб, мисли кўрилмаган муваффақиятга эришди. Область механизаторлари шу куни топшириқдагига нисбатан 4,46 процент пахта тердилар. Область республика сводкасида бирданига икки поғона юқорига кўтарилиб, олтинчи ўриндан тўртинчи ўринга чиқиб олди, Сурхондарё ва Андижон областларини орқада қолдириб кетди

СЎЗ — МАШЪАЛЛАРГА

ПЛАН — СЕНТЯБРДА

Қарши чўли — олтин кони дейишади. Бу ҳақ гап. Чунки азим чўлда йил-ўн икки ой ҳаво илиқ келади. Бу ерлар пахта етиштириш учун ниҳоятда қулайдир. Буни колхозимиз мисолида ҳам очиқ-ойдин кўриш мумкин.

Баҳорда 1.550 гектар ерга чигит эккан эдик. Бизнинг шароитимизда сувнинг жуда танқислиги ҳаммага маълум. Лекин биз бу қийинчиликни мардонавор енгдик. Оз сув билан кўп майдондаги ғўзаларни суғордик. Вақтида озиқлантирдик, культивация қилдик. Натижада кўсаклар ўтган йилдагига нисбатан анча илгари очила бошлади. Пахта йиғим-теримини Ғузор районидагина эмас, ҳатто Қашқадарё областидаги хўжаликлар орасида ҳам биринчилар қаторида бошлаб юбордик.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти йиғим-терим суръати ҳамда сифати колхозчилар кайфиятига, уларнинг меҳнатга нечоғли муносабатда бўлишларига, пахтага ихлос қўйишларига боғлиқ эканлигини яхши тушунади. Шунинг учун ҳам биз даставвал одамларга ғамхўрликни яхшилаш ишига катта эътибор бердик. Чунончи, дала шийпонлари кўнгилдагидек жиҳозлантирилди. Улар оммавий агитациянинг чинакам марказига айлантирилибгина қолмай, колхозчиларнинг яхши хордиқ чиқарадиган жойлари ҳам ҳисобланади. Колхозчилар учун ҳар куни иссиқ овқат, чой тайёрланади. Шийпонларда радиоприёмниклар ўрнатилган. Газета ва журналларнинг янги сонлари сира канда бўлмайди. Хуллас, колхозчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун нимаики керак бўлса, ҳамма нарса муҳайё этилган.

Биз колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлашни ҳам қатъий тартибга солганмиз. Шу кунларда меҳнат ҳақи терилган пахтанинг миқдори ва сифатига қараб тўланмоқда. Колхозчилар истаган вақтларида аванс тариқасида пул ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари олиб туриш имкониятига эгадирлар. Ана шуларнинг ҳаммаси терим суръатини жадаллаштириш учун катта қулайликлар туғдирмоқда.

Шу кеча-кундузда далаларда 2370 киши пахта теряпти. Уларнинг ҳаммаси кунлик топшириқни ошириб бажармоқда. Кўпминг килограммчилар ҳаракатининг ташаббускорлари Шарофат Қудратова, Холбиби Ғошпўлатова, Зумрад Эшқобилова, Иқлим Инатова, Зиёда Нафасова, Жумагул Қудратова, Сорахон Бойдарова каби чевар теримчиларимиз кунда 220-250 килограммдан биринчи сорт пахта териб, колхоз хирмонига барака қўшяптилар. Шу туфайли колхоз бўйича ҳар куни йиллик планнинг 3 процента миқдорида ва ундан ҳам ошириб пахта тайёрланмоқда.

Пахта ташиш ва қабул пунктига етказиб беришда алоҳида ўрнак кўрсатаётган шофёрлардан Хоним Мардонов ва пахта юкловчилардан Очил Тошев, Хуррам Бўронов, Ҳасан Ҳусанов, Файзи Дўрмонов ва бошқаларнинг номини ҳурмат билан тилга олсак арзийди. Улар вақт билан ҳисоблашмай меҳнат қилишяпти. Пахтанинг хирмонда чўкиб қолишига мутлақо йўл қўйишмаяпти. Бугун терилган пахтанинг шу куннинг ўзида топширилишига эришишяпти.

Колхозимиз пахта топшириш йиллик планини ҳозиргача 60 процентдан ошириб қўйди. Биз барча имкониятларимизни ҳисобга олиб, сентябрнинг охиригача давлатга 2.550 тонна биринчи сортли пахта топшириб планни бажаришни кўзда тутяпмиз. Пахта териш ва топширишнинг ҳозирги аҳволи бунинг учун реал шарт-шароитлар мавжудлигидан дарак бериб турибди.

Пешқадам бригадаларимиз эришаётган муваффақиятлар кишини қувонтирмай қўймайди. Айниқса Турсун Ҳакимов бошлиқ илғор бригадада йиғим-терим яхши уюштирилган. Гектаридан 31 центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилган мазкур бригадада ҳар бир теримчи кунлик топшириқни икки ҳисса ошириб адо этмоқда. Бу ерда пахта тайёрлаш йиллик плани ошириб бажарилди.

Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Назар Мелиқулов бошлиқ бригада ҳам планни 80 процентдан ошириб қўйди. Бу бригада гектаридан 50 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олди. Даладаги ҳосил мажбуриятнинг тўла-тўкис бажарилишидан далолат бериб турибди. Кунда 3,5-4 процент миқдорида пахта топшираётган Эгам Хўжаёров ҳамда Салим Ҳасанов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам пахта териш ва давлатга топшириш кун сайин қизғин тус олмоқда.

Ваъда вафоси билан чиройли, дейди халқимиз. Биз ваъдамизнинг устидан чиқиш учун қишлоқларимиздаги тани-жони соғ бўлган ҳамма кишиларни пахта теримига сафарбар этамиз ва йиллик планнинг кўзда тутилган муддатда бажарилишига эришамиз.

Очил КЎЧКИНОВ,
Қашқадарё область, Ғузор районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси.

ҲИСОБ ИККИ МИЛЛИОНГА ҚАРАБ КЕТДИ

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари давлатга пахтанинг дастлабки бир миллион тоннасини сотдилар. Бу—ўтган йил шу даврдагига нисбатан уч ҳисса кўпдир. Далалардан йиғиштириб олинган ҳосилнинг ҳаммаси давлат омборларига энг тежамли усул билан—қоп-қанорсиз элтиб берилди ва биринчи сортга топширилди.

Республикада терим кампанияси энди авж олиб бормоқда. 23 минг комбайннинг ҳаммаси ҳали ишга тушмаган бўлса ҳам, кунига 83 минг тоннадан ортиқ, яъни йиллик топшириққа нисбатан 2,3 процент миқдорида «оқ олтин» тайёрланмоқда.

96,6 минг тоннадан ортиқ пахта топшириб, планнинг ярмидан кўпини бажариб қўйган Қашқадарё области ҳозир республикадаги мусобақадошлар орасида биринчи ўринда бормоқда. Бироқ, ҳар куни белгиланган планга нисбатан тайёрлов пунктларига 3,8 процент пахта топшираётган Тошкент областининг колхоз ва совхозлари теримни энг юксак суръатлер билан олиб бормоқдалар. Бу областда қабул қилинган ҳар уч тонна пахтанинг бир тоннаси машиналарда терилмоқда.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига кўра, 20 сентябргача 83 минг тоннадан кўпроқ пахта машиналарда териб олинди. (ЎзТАГ).

СЕНТЯБРЬ 20 „ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИ

Республикада пахта тайёрлашнинг бориши

(Планга нисбатан процент ҳисобида; биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи стун — мавсум бошидан; олтинчи стун — дефолиация қилинган майдонлар)

Қашқадарё	2,48	50,87	2,04	12,85	48,92
Бухоро	2,49	42,52	1,16	5,37	42,72
Фарғона	2,52	33,96	2,22	13,06	58,72
Тошкент	3,79	30,68	4,46	24,72	90,20
Сурхондарё	2,29	30,67	2,50	14,11	71,62
Андижон	2,19	27,66	0,97	3,95	43,06
Самарқанд	2,43	22,01	1,18	3,18	51,65
Хоразм	2,12	16,67	0,80	2,04	68,63
Қорақалпоғистон АССР	1,96	15,62	0,99	2,69	70,61
Сирдарё	1,26	7,80	1,26	4,18	99,60

ЗАФАР САТРЛАРИ

САМАРҚАНД. Иштихон райони меҳнаткашлари давлатга ҳўл мева топшириш юзасидан йиллик планни муддатидан илгари адо этдилар. Пландаги 3.500 ўрнига 3.600 центнер мева сотилди.

«Москва» колхози мева сотиш планини қарийб 300 процент, Фрунзе номли, «Правда», Куйбишев номли колхозлар эса, 120-200 процентгача бажариб қўйдилар. Иштихонликлар давлатга қўшимча равишда тағин 1000 центнер ҳўл мева сотишга аҳд қилишди.

Д. НАЗАРОВ.

●

АНДИЖОН. Янгиқўрғон районидаги Карл Маркс номли колхоз давлатга 133 тоннадан зиёдроқ сут етказиб бериб, йиллик планни муваффақиятли бажарди.

Шу кунларда пландан ташқари сут топшириш қизғин давом этмоқда.

К. РАҲИМОВ.

МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

«Партия XX съезди» совхози Қарши чўлида биринчи ташкил этилган йирик пахтакор хўжаликлардан. Совхоз сўнгги бир неча йил ичида ғоят тез ўсди ва кенгайди. Натижада шу йил ундан 2 хўжалик — пахта етиштирадиган «Қашқадарё» ва гўшт-сут, дон етиштиришга ихтисослашган «Бешкент» совхозлари ажралиб чиқди. Шунда ҳам совхоз кичрайиб қолгани йўқ. Чўлқуварлар яна 1.200 гектар янги ер ўзлаштириб, пахта майдонини 5000 гектарга етказдилар.

Азаматларнинг аҳди катта. Улар республиканинг улкан «оқ олтин» хирмонига 8.500 ўрнига 11 минг тонна дашт дурдонаси тўкиш ниятида зўр ғайрат қилмоқдалар. Янги очилган 350 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олган коммунист Қурбон Эшмуродов бошлиқ 8-бўлим коллективи кунига 2 процентдан ошириб пахта топшириб, бўлимлараро мусобақада пешқадамлик қилаётир. Бу ерда ҳар бир теримчи кунига ўртача ҳисобда 65-70 килограммга, ўнлаб чеварлар эса 150-200 килограммга етказиб пахта тераётирлар.

Аммо қўл-қўл, машина-машина. Теримчи қанча кўп бўлмасин, машина мададга келмаса етиштирилган мўл чўл эҳсонини ёғин-чочинга қолмай саранжомлаб олиш мумкин эмаслигини хўжалик раҳбарларидан тортиб, бригадир ва оддий механизаторгача ҳамма яхши тушунади.

Табиат бу йил ҳам бултургидек тантилик қилади — декабргача баҳузур пахта терилаверилади, деб ҳеч ким кафил бўлолмайди. Тажрибакор кексалар тахмини ва синоптиклар прогнозига кўра бу йил қиш эрта тушиши кутиляпти. Шундай бўладими-йўқми, ҳар ҳолда ғафлатда қолмаслик учун ҳозир теримни жадаллаштиришимиз зарур. Шуни ўйлаб биз етилган майдонларни дефолиация қилишни бултургидан 25 кун олдин, яъни 29 августдан бошлаб юбордик. Мутахассисларимиз бўлим бошлиқлари билан биргаликда барги тўкиладиган минг гектардан зиёд ернинг қаерига олдин, қаерига кейинроқ дори сепишни белгилаб чиқишган эди. Бир самолёт ҳозир ҳам ишлаяпти. Дастлаб фолике сепилган бир неча картамиз, яъни 360 гектар майдонда ғўзалар барги 90 процентдан зиёд тўкилиб бўлди. Ҳозир далада 40 «зангори кема» ишлаяпти.

Гектаридан 35 центнердан, бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳисобига 200 центнердан ошириб пахта етиштириш мажбуриятини олган Олим Раззоқов, Ражаб Орзиқулов сингари тюпкочи бригадаларнинг бошлиқлари 8 сентябрь тонгида «зангори кема»ларни совхозда биринчи бўлиб пахтазорга туширган эдилар. Улар дастлабки кунданоқ бункердан 5-6 тоннадан пахта тўка бошладилар ва бу кўрсаткични тобора ошириб бормоқдалар. Бу ғайратли капитанларнинг аҳди, — мавсумда камида 100 тоннадан пахта териш, 100-110 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олган Қувондиқ Қодиров, Рўзимат Чориев, Муҳиддин Очилов каби механик-ҳайдовчилар ҳам теримнинг биринчи кунидан бошлаб юксак меҳнат унумдорлигига эриша бошладилар.

— Биз, — дейди пешқадам механизатор О. Раззоқов, — теримдан олдин машинамизни созладик, ўзимиз ҳам бир неча марта машқ қилдик. Бироқ теримга тушилган биринчи куни мўлжалдагича теролмадик. 2-3 кундан кейин росмана ҳаддисини олгач, 7-8 тоннага етказдик.

Бир группа илғор пахтакорларнинг очиқ хатида айтилганидек мавсумда ҳар бир агрегат билан камида 50 тоннадан пахта териш учун курашамиз.

З. ИСРОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОЛТИН БОЙЛИК

— Бўз ерлар бизнинг олтин бойлигимиз, — дейди «Андижанводстрой» трестига қарашли 2-қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи ўртоқ А. Козловский. — Биз ана шу бойликни коммунизмга хизмат қилдириш учун бел боғлаганмиз. Кейинги саккиз йил ичида 17 минг 211 гектар янги ер ўзлаштирдик. Деҳқонлар ҳозир бу ерларда дур ундиришяпти.

Бошқарма коллективи шу йилнинг иккинчи кварталида айниқса қувончли натижаларга эришди. 580 гектар қўриқ ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилди. Қурилиш-монтаж ишлари плани 122,5 процент бажарилди. Меҳнат унумдорлиги планга нисбатан 15,7 процентга ошди. Бажарилган ишларнинг таннархи 13,5 процент арзонлашди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

САМИМИЙ МАКТУБЛАР

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳадир Шастрига мактуб юборди. Мактубда Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги қуролли тўқнашув давом этаётганлигига ниҳоят даражада афсусланамиз, дейилади.

Совет ҳукумати томонларга холис хизмат кўрсатишдаги ўз таклифини ривожлантириб, бизнинг территориямизда учрашув ўтказиш тўғрисидаги таклифни Ҳиндистон ва Покистон ҳукуматларининг муҳокамасига тақдим этади. Бу учрашувда Ҳиндистон билан Покистон ўртасида тинчликни тиклаш тўғрисида битимга келиш мақсадида бевосита алоқа боғламоқ учун Ҳиндистон Бош министри ва Покистон президенти иштирок қилган бўлур эдилар. Башарти ҳар иккала томон истак билдирсалар, бу учрашувда СССР Министрлар Совети Раиси ҳам иштирок қилиши мумкин бўлур эди. Бундай учрашувни, масалан, Тошкентда ёки Совет Иттифоқининг бошқа бирор шаҳрида ўтказиш мумкин бўлур эди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи томонидан Покистон президенти Муҳаммад Айюбхонга юборилган мактубда айтиладики, вужудга келган вазиятда Совет ҳукумати тутаётган позиция бир нарсани ва фақат бир нарсани назарда тутади, у ҳам бўлса — биз Покистон билан Ҳиндистон ўртасидаги чегараларда тинчликнинг тезроқ тикланишига астойдил интилмоқдамиз.

А. Н. Косигин Ҳиндистон Бош министри билан Покистон президентининг учрашувини Тошкентда ёки Совет Иттифоқининг бошқа бирор шаҳрида ўтказишни таклиф қилиб, қуйидагиларни ёзади: энг муҳими шуки, учрашиб, музокаралар бошлаш керак, тўпларнинг отиши тўхтатилиши керак, икки қардош халқ қонининг тўкилиши тўхтатилиши керак. (ТАСС).

ЧАМАНЗОР ВОДИЙЛАРНИНГ ЭГИЗАК ҚЎШИҚЛАРИ

Тошкент фестивали бошланди

Тошкентга қўшиқлар қанот қоқиб келди. Улар ҳар хил оҳангда садо берса ҳам, лекин ҳаммаси шодлик руҳи билан суғорилган. Шу сабабдан бўлса керакки, бу эгизак қўшиқлардан ҳар қайсисининг Ватанини шоирлар ҳақли суратда Чаманзор деб атайдилар.

Қанотли меҳмонлар — бахт-саодат қўшиқлари Закавказье, Ўрта Осиё, Қозоғистоннинг боғу бўстонларидан, Волга ва Москва-река соҳилларидан учиб келди. Қўшиқларга диққат билан қулоқ осинг, тинглаб боқинг, кўкрагингизни тўлдириб уларнинг муаттар бўйини ҳидланг-а — улар чиройли гулнинг жамолини эслатмайдими, шу гулнинг бўёқлари қўшиқларда ранго-ранг товланиб турмайдими, уларда шу гулнинг нафаси сезилмайдими.

Атиргул... Меҳр-муҳаббатнинг, нафосатнинг, бахт-саодатнинг ҳамиша яшнаб турган, сўнмас рамзи. Шарқнинг ҳар бир шоири булбулдек наво қилиб, атиргул ҳақидаги ажойиб қўшиққа ўз мисраларини қўшган.

— Бу — абадий мавзу. Алишер Навоий билан Шота Руставелининг, Ҳофиз билан Махтумқулининг, Жомий билан Умар Ҳайёмнинг ворислари бўлган шоирлар билан бастакорлар ҳозирги кунда ҳам Атиргулни тараннум қилмоқдалар.

Бу гул олтин куз кунида Алишер Навоий номли ўзбек академик опера ва балет театрининг кенг саҳнасида ғунча ёзди. Куни кеча бу ерда МХАТ эмблемаси — Чайка қанот қоқиб турар эди. Бугун эса атиргул, лира ва театр ниқобидан иборат чиройли эмблема чўғдек товланиб кетди.

Бу кун — 20 сентябрь совет маданияти тарихига кириб қолади. Шу куни яна бир санъат фестивали — «Чаманзор тароналари» бунёдга келди.

Зал қардош республикаларнинг вакилларини — Россия, Ўзбекистон, Қозоғистон, Грузия, Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон, Арманистон, Туркманистон композиторлари, созандалари, артистлари, шоирларини дўстона олқишлади.

Улар санъатнинг бу улкан анжуманига ўз ижодкор интеллигенциясининг сарасини юборишди. Иван Петров, Саодат Қабулова, Ермек Серкабоев, Нодар Ангуладзе, Рена Чекоева, Шоиста Муллажонова, Артур Айдинян, Майя Кулиева,—фестивалда қатнашаётган шу сингари ўнлаб санъаткорларнинг номлари кўп миллатли совет санъатининг ифтихори бўлиб, улар музика, қўшиқ, рақс байрамининг кўркига кўрк қўшишди.

Ўзбекистон пойтахтига қилган сафарини атайлаб шу байрамга мослаштириб келган юзлаб чет эллик туристлар фестиваль меҳмони бўлишди. Буюк Британия маданият министри Женни Ли хоним Тошкент фестивалига келди.

... «Чаманзор тароналари» фестивалини Ўзбекистон ССР маданият министри З. Р. Раҳимбобоева очди. „Фестиваль бундан аввалги санъат байрами — «Тошкент музика баҳори»нинг давоми бўлди, дейиш мумкин. Машҳур совет дирижёри А. Мелик-Пашаев музика баҳорининг сўнгги наволари жаранглаган маҳалда, дирижёрлик таёқчасини бизнинг юртдошимиз дирижёр Баҳром Иноятовга топширгани эсингиздами? Бугун ана шу таёқча биринчи фестиваль гимнининг автори Сулаймон Юдаков қўлида. Гимн чалиниши билан фестиваль чироғи лов этиб ёниб кетди. Фестивалнинг энг кенжатой қатнашчилари худди бир даста гулдек бўлиб саҳнага чиқишди. Улар бу залга илк қўшиқлар ва шеърларни олиб келишди.

Фестиваль очилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов тўпланган кишиларга қарата табрик нутқи сўзлади. У, қардош халқларнинг дўстлиги, социалистик маданиятларнинг қондош-жондошлиги ва бирбирини бойитаётганлиги ҳақида гапирди.

СССР халқ артисти Олим Хўжаев билан СССР халқ артисти Ермек Серкабоев ўз нутқларини ижодкор интеллигенциянинг халқ олдидаги улуғ бурчига бағишладилар.

... Концерт бошланади. Чаманзор водийлар ва тоғлар ён бағридан, денгизларнинг соҳили ва бепоён чўлдан қанот қоқиб келган қўшиқлар концертда ҳамоҳанг бўлиб кетди. Зал тўққиз республика артистларини қизғин қутлади.

Фестиваль ўзбеклар диёри бўйлаб ўзининг кўп овозли жарангдор, шодиёна намойишини бошлади.

Е. ЕФИМОВ,
С. ФРОЛОВА,
ЎзТАГ мухбирлари.

«ЧАМАНЗОР ТАРОНАЛАРИ» фестивалида қатнашиш учун Тошкентга қардош республикалардан санъат арбоблари келмоқдалар. Биринчи суратда: Тожикистон ССР «Гулшан» давлат эстрада ансамблининг коллективи. Иккинчи суратда Қирғизистон ССР қўбизчилар ансамбли артистларини кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИГА

СССР Министрлар Совети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XX сессиясида қатнашувчи совет делегациясини қуйидаги составда тасдиқлади: А. А. Громико (делегация бошлиғи), делегация аъзолари Н. Т. Федоренко, С. О. Азимов, А. К. Грек, К. В. Новиков, делегация аъзоларининг ўринбосарлари — Г. П. Аркадьев, В. М. Чхиквадзе, П. Д. Морозов, З. В. Миронова, А. И. Блатов ўртоқлар.

* * *

Украина ССР Министрлар Совети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XX сессиясида қатнашувчи делегацияни қуйидаги составда тайинлади: П. Т. Тронько (делегация бошлиғи), делегация аъзолари — Н. М. Педанюк, М. Д. Поляничко, Р. А. Максименко, С. Т. Шевченко, делегация аъзоларининг ўринбосарлари — А. А. Бойко, Н. К. Головко, Ю. Е. Егоров, В. И. Сапожников ўртоқлар.

* * *

Белоруссия ССР Министрлар Совети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XX сессиясига қатнашувчи делегацияни қуйидаги составда тайинлади: К. В. Киселев (делегация бошлиғи), делегация аъзолари — А. А. Дмитрук, В. А. Пижнов, Н. Л. Снежкова, Г. Г. Чернущенко, делегация аъзоларининг ўринбосарлари — Л. И. Максимов, Г. Н. Станкевич, Н. Н. Василенок, А. Е. Макаенок ўртоқлар. (ТАСС).

«ЧАМАНЗОР ТАРОНАЛАРИ» фестивалига қатнашиш учун кетма-кет вакиллар келмоқда. Суратда: Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист Бошим Ортиқов ва СССР халқ артисткаси Мая Кулиева ўртоқлар.

В. Сироткин фотоси.

ЗАВОДДАН КОЛХОЗГА МАКТУБ

ХИВА РАЙОНИДАГИ КАРЛ МАРКС НОМЛИ, КАЛИНИН НОМЛИ, ШОВОТ РАЙОНИДАГИ «КОММУНИЗМ», ЧКАЛОВ НОМЛИ КОЛХОЗЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИГА ВА ЧОРВАДОРЛАРИГА

◆ ◆

Ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг бузилмас иттифоқи, ўзаро ҳамкорлиги ҳаётимизнинг барча соҳаларида тобора ривожланиб бормоқда. «Ўроқ ва Болға» дўстлиги, ҳамжиҳатлиги билан қанча фахрлансак арзийди.

Заводимизни мисолга олайлик. Биз сут ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқарамиз. Аҳолининг сут, ёғ, қатиқ, пишлоқ, бринза, сузма каби озиқ-овқатликларга бўлган эҳтиёжини қондиришда анчагина ютуқларга эришаётирмиз. Ўтган йилнинг декабрида сменада 75 тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги сут-ёғ заводи ишга туширилди. Шуниси қувончлики, область колхозлари бизни сут билан тобора кўпроқ таъминлашмоқда.

Корхонамизга мўл ва сифатли сут етказиб бераётган хўжаликлар — Янгиариқ районидаги Киров номли, Охунбобоев номли, Шовот районидаги «Москва», Хива районидаги Ленин номли колхозларнинг чорвадорларига чин юракдан раҳмат айтамиз.

Аҳолининг сут маҳсулотларига талаби ҳам, заводимизнинг ишлаб чиқариш қуввати ҳам ошаётган ҳозирги вақтда сут етиштиришни тинмай кўпайтириш — чорвадорларнинг ғоят муҳим вазифасидир. Биз шуни рўй-рост айтмоқчимизки, корхонамизга сут етказиб беришда баъзан узилишлар бўлиб туради. Айниқса сизларнинг колхозларингиз давлатга сут сотишда кейинда қолаётганлигини эшитиб, жуда хуноб бўлдик ва ушбу хат орқали сизларга мурожаат қилишни лозим топдик.

Ҳурматли дўстлар, сут етиштириш ва сотишда юз берган жиддий қолоқликнинг сабаби нимада? Сигирлардан сут соғиб олишни кўпайтириш учун қандай чоралар кўряпсиз?

Йилнинг дастлабки ойларида заводимиз яхши ишлади, планлар бажарилди. Лекин саккиз ойлик план 94 процент бўлиб қолди, август плани, сентябрнинг биринчи ярми топшириғи бажарилмади. Аҳолидан анча миқдорда маҳсулот қарздор бўлиб қолишимизга баъзи колхозлар ўз вақтида сут етказиб бермаётганлиги маълум даражада сабаб бўлди. Бу билан демоқчимизки, планларни бажаришимиз чорвадорларнинг сутни кўпроқ ва ўз муддатида етказиб беришига боғлиқдир.

Сут-товар фермаларида ишлаётган чорвадорларни, колхозларнинг раҳбарларини сут етиштиришни кун сайин кўпайтиришга, давлатга сут сотиш планларини ўз вақтида тўла ва ошириб бажаришга чақирамиз. Халқ дастурхонига мўл сут маҳсулотлари етказиб беришдан иборат умумий мақсадимизда янги муваффақиятларни қўлга киритайлик. Ҳамкорлигимиз тинмай мустаҳкамланаверсин.

Урганч сут-ёғ заводи коллективи номидан:
О. АҲМЕДОВ — сут цехи мастери.
А. МАТВЕЕВА — мастер ёрдамчиси.
З. ҲАЙИТБОЕВА — аппаратчи.
Е. БАТАЛОВА — экономист.

САНЪАТ ХАЛҚНИКИ, БИЗ ХАЛҚ ХИЗМАТИДАМИЗ

Улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Лениннинг, «Меҳнатсиз турмуш ўғирлик, санъатсиз турмуш ваҳшийлик» деган доно сўзлари бизнинг юрагимизга қуйма бўлиб қолган. Санъат халқникидир, биз халқ хизматидамиз.

Мен оддий туркман қизиман. Халқнинг назарида бўлиб, унинг олқишига сазовор бўлиб, шундай катта унвонга сазовор бўлдим. Бу унвон эса мени яна кўп хизмат қилишимга қарздор қилиб қўйган. Мен шундай тушунаман.

Тошкентга санъат байрамларига, юбилей тантаналарига кўп келганман. Бизнинг туркман халқи рус оғасини, қардош биродарларини ва қўшни бўлган ўзбек оғасини чин юракдан севади. Худди Москвага борганим каби Ўрта Осиёнинг йирик маданий, санъат маркази Тошкентга ҳам кўпроқ келгим келади. Чунки мен бу ерда СССР халқ артистлари Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Сора Эшонтўраева каби азиз опаларимни, қадрдон дугоналаримни ҳар сафар келганимда кўраман. Улар эса менга бир устоздай, бир ўқитувчидай бўлиб қолганлар.

«Чаманзор тароналари»га Туркманистоннинг Феруза кўлидаги тиниқ сувлар каби мусаффо қалб саломимни олиб келдим.

Мая КУЛИЕВА,
СССР халқ артисти.

Хочу верить, что фестиваль «Мелодии долин роз» будет прекрасен и красочен как рассвет над Ташкентом

Н Завадская

ГУЛЛАР ДИЁРИГА САЛОМ

Мен жуда кўп москвалик ҳамшаҳарларим қатори Ўзбекистон ҳақида кўп яхши гаплар эшитганман, ўқиганман ва кинофильмлар кўрганман. Кўпдан буён бу юртни — гуллар водийсини ўз кўзим билан кўришни орзу қилардим.

Самолёт Тошкент осмонида чарх ураркан, чироқлардан безанган азим шаҳарни кўрдим. Кўнишимиз билан гул ҳидлари димоғимга урилганини сездим. Аэропортнинг ўзи жуда ҳам гўзал экан.

Боғ-шаҳар кўз олдимда намоён бўлганида Совет Шарқининг машъали — Тошкентга келганимдан янада хурсанд бўлдим.

Бу ерда қадрдон санъаткор дўстларнинг учрашуви бўлади. Ўзбекистон пахта кони, боғлари билан машҳур бўлганидай, санъатнинг ҳам гўзал чаманидир. Мен ўзбек артистларининг Москвада бўлган кўп гастролларини кўрганман. СССР халқ артистлари Тамарахоним, Галия Измайлова ва «Баҳор» ансамблининг Москвадаги сира унутилмас концертлари, у ерда олган завқим мени бу ерга етаклаб келгандек бўлди.

Мен дўстлик чаманига, рус, қозоқ, ўзбек, тожик, туркман, озарбайжон, арман, грузин санъаткорлари учрашадиган даврага келдим. Мен бу давра чинакам халқ байрами, санъат байрами бўлишига ишонаман. «Чаманзор тароналари» Тошкент тонготаридай гўзал ва жозибадор бўлишига ишончим катта.

Нина ЗАВАДСКАЯ,
Москвалик санъатшунос, «Музыкальная жизнь» журналининг бўлим мудири.

ҚАРДОШЛАР ДАВРАСИГА КЕЛДИК

Гарчанд ўртада катта тоғлар ётса ҳам, лекин Душанба билан Тошкентнинг ораси кўнгилларимиз каби яқин бўлиб кетган. Чунки «ИЛ-18» самолёти бир неча дақиқада Тожикистон пойтахтидан Тошкентга учиб келади.

Биз аввало қўшни, қардош, қадрдон, қуда-қудағай халқнинг саломини ўзбек биродарларимизга олиб келдик. Биз бу ерда кўп бўлганмиз. Тошкент — Душанба каби ўз уйимиздай бизга қадрдон бўлиб кетган. Ўзбекистоннинг энг катта санъаткорлари, талантли бадиий ҳаваскорларигача бизга таниш. Ўзбек театр санъатининг намояндалари эса тожик халқига ўз фарзандларидай азиздир.

Биз бу ерда санъат байрамида талабчан томошабинларимиз билан учрашиб, ўзимизнинг янги концерт номерларимизни намойиш қиламиз. Тожикистон ССРдан жуда кўп санъаткорлар, айниқса талантли ёшлар келдилар. Фестиваль улар учун катта бир имтиҳон ва келажак учун мактаб бўлади.

Биз инни қўлимизни кўксимизга қўйиб, қадрдон томошабинларга салом айтар эканмиз, уларнинг назаридан қайта-қайта ўтгимиз келади.

Шоиста МУЛЛОЖОНОВА,
Тожикистон ССР халқ артисти.

Зуҳро КАРИМОВА.
Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган артист.

КОНВЕРТЛАРНИ ОЧГАНДА

ОЛДИНГИ САФДА

Ҳозир Олтиариқ нефтни қайта ишлаш заводида ёрдамчи оператор бўлиб ишлаётган Маҳмуд Каримов корхонанинг бугунги қудрати ҳақида тўлқинланиб ҳикоя қилади:

— 1942 йили завод мамлакатимиздаги шундай корхоналар даврасида машина-ускуналари янгиланган илғор ишлаб чиқариш ўчоғига айланди. Ҳозир бу ерда кўпгина иш жараёнлари машина-механизмлар ёрдами билан бажарилмоқда. Тайёрланаётган маҳсулотнинг хили жуда кўпайиб кетди. Сифати яхшиланди. Замонавий типдаги ўндан ортиқ установка ишлаб турибди. Бу эса ишлаб чиқариш топшириқларининг ой сайин муваффақиятли бажарилишига имкон бермоқда. Саккиз ойлик планга қўшимча равишда кўп миқдорда нефть маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Корхона етти йиллик маррасини аллақачон эгаллаган. Фарғона областида биринчи бўлиб коммунистик меҳнат корхонаси деган шарафли номга муяссар бўлдик. Кадрларнинг кўпи инженер, анчагина қисми ўрта махсус маълумотга эга. Малакали ишчилар кўпайиб боряпти.

Етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун бошланган мусобақада Қўқон шаҳридаги «Большевик» механика заводининг меҳнаткашлари ҳам олдинги сафда бормоқдалар. Корхонанинг биринчи механика цехи ички имкониятлардан тўғри фойдаланиш, олинган мажбуриятни шараф билан бажариш учун астойдил курашиш туфайли йиллик планни адо этиб қўйди. Ҳозир улар 1966 йилнинг февраль ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда. Қўқонлик Б. Носировнинг ёзишича, В. Зотов, В. Абдуҳамидов, Р. Абдуллаев, А. Сулаймонов каби токарлар ва фрезерчилар коллективнинг бу меҳнат муваффақиятига муносиб ҳисса қўшдилар. Заводнинг бошқа цехлари ҳам йиллик планни муддатидан илгари бажариш мусобақасида яхши кўрсаткичларга эришаётирлар. Шаҳардаги Муқимий номли шойи-атлас тўқиш фабрикаси коллективи мардонавор меҳнат қилмоқда, деб ёзади Р. Отажонов. Кейинги уч ой ичида тўқувчилар планда тащқари 6 минг метрдан кўпроқ газлама тайёрладилар.

Наманган шаҳрининг чиройига чирой қўшилмоқда. Ленин проспектининг бошланишида янги маданият саройи қад кўтармоқда. Дурадгор М. Раҳматуллаев, сувоқчи Ф. Насриддинов, ғишт терувчи Д. Исоқов ўртоқлар қурилиш ишларини жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшаётирлар. Улар смена нормаларини 1,5-2 ҳисса орттириб бажармоқдалар. Т. Сулаймонов маданият саройи бунёдкорларининг муваффақиятлари ҳақида завқланиб ҳикоя қилади. Шариф Раҳмонов ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Воҳидов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг бинокорлари алоҳида ибрат кўрсатиб ишлашмоқда. Маданият саройи Октябрь байрами арафасида фойдаланишга топширилади.

Каттақўрғон шаҳридаги «Ингичка» кон бошқармасидан хат йўллаган М. Қобулов, У. Иброҳимов ўртоқлар скреперчи Нурбой Эгамбердиев, моҳир слесарь Турсунжон Хасановларнинг шахта қурилишида ўрнак кўрсатиб ишлаётганликларини маълум қиладилар. Бухоролик Т. Мақсудов Ғиждувон район «Узсельхозтехника» бирлашмаси устахонасида пахта териш машиналари ремонтини жадаллаштириш мусобақасининг ғолибларини мадҳ этадилар. Қўқондаги Охунбобоев номли тикув фирмасидан материал ёзган Р. Раҳмонов корхонада малакали ишчилар кўпайиб бораётганлигини билдиради. Фарғоналик Ш. Тошматовнинг «Ўроқ-болға мадҳияси» сарлавҳали мақоласида область саноат корхоналарининг коллективлари пахтакорлар билан ҳамкорликда меҳнат қилаётганликлари таъкидланади.

Етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарган корхоналар сафи тобора кенгаймоқда.

НАМАНГАН «ҚОРА ОЛТИНИ»

Ер ости бойликларини қидирувчи геологлар ва пармаловчиларнинг кўп йиллик ҳаракати бекорга кетмади. Нефть қидирувчилар коллективининг изланиши туфайли Наманганда нефть ва газ запаслари топилди. 8-қудуқдан «қора олтин» отилиб чиқди.

Наманганликлар энди бошқа бойликлар қатори нефть ва газ билан ҳам фахрлансалар арзийди. Қидирувчилар зўр бериб янги майдонларни изламоқдалар. Яқин вақт ичида 9-қудуқни ҳам синаш ишлари бошлаб юборилади. Пармалаш ишлари жуда мураккаб: табиат ўз бойликларини ернинг чуқур жойларига яширган. Замонавий техника билан қуролланган совет кишилари ер ости тўсиқларини енгиб, уч минг метрдан ортиқ чуқурликдаги бойликларни ер устига чиқаришга муваффақ бўлишяпти.

Наманган қидирув-пармалаш конторасининг коллективи янги қудуқлар кавлашда олмосли ва бир шарли исканалардан кенг фойдаланмоқда. Бу эса пармалаш ишларини тезлатиш ва харажатларни анча камайтириш имкониятини бермоқда. Бу йил пармалаш установкаларини ҳаракатланувчи дизель системасидан кўра тежамлироқ электр моторлар билан айлантириш системасига кўчириляпти. Янги система ҳар жиҳатдан афзал: ҳам тежамли, иш ҳам сифатли бўлади.

Ўз ишини пухта билган, забардаст, ташаббускор мутахассислар кўпайиб бормоқда. Пармалаш мастерлари Абдунаби Исоқов, Маматхон Ўрозов, область Советининг депутати Олимжон Мирзааҳмедов ўртоқлар бошлиқ бригадалар фидокорона меҳнат қилиб, кўпчиликнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлишяпти. Улар нефть ва газ қидиришни кенг миқёсда олиб бориб, мамлакатимиз бойлигини кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшаётирлар. Қудуқлардан «қора олтин» ва газ оқизиш учун комплекс иншоотлар қурилмоқда.

«Ферғананефтегаз» бирлашмасининг қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи ҳозирдаёқ нефть қувурлари ётқизишни бошлаб юбордилар. Шунингдек, нефть қуядиган эстакада бунёд этилди. Водопровод тармоқлари қурилиши ҳам тугалланмоқда. Бу тадбирларни амалга оширишда А. Эмираджиев раҳбарлик қилган комплекс бригада коллективи намунали ишлаётир. Электр пайвандчи А. Душаев, слесарлар И. Абдураҳмонов, Р. Сеидбилалов, Т. Иброҳимов ва А. Қодиров каби ўртоқлар вақт билан ҳисоблашмай, кун сайин баракали меҳнат қилаётирлар.

Наманганнинг янги бойлиги шу йилнинг ўзидаёқ нефтни қайта ишлайдиган заводларга етказилади. Кўп миқдорда табиий газ чиқариш ҳам мўлжалланмоқда. 1966 йилда Наманган шаҳри ўз ери остидан чиқарилган табиий газдан баҳраманд бўлади. Шу мақсадда Чортоқ—Наманган газ қувури қурилиши мўлжалланмоқда.

Л. МЕЙНЕРТ,
А. ХАЙРОВ.

ТАСС АХБОРОТИ

«ЗОНД-3» ПАРВОЗДА

Шу йил 18 июлда олис космик масофага учирилган «Зонд-3» планеталараро автоматик станция сунъий планета орбитаси бўйлаб учишни давом эттириб, қуёшдан тобора узоқлашиб кетмоқда.

15 сентябрда «Зонд-3» Ердан 12,5 миллион километр масофада бормоқда эди. Шу вақтга қадар «Зонд-3» станцияси билан 75 марта радиоалоқа сеанси ўтказилди. Шу сеанслар вақтида «Зонд-3» станцияси ерга Ойнинг орқа томонини тасвирловчи фотосуратларни, шунингдек планеталараро фазодаги физик жараёнлар ҳамда станция асбоблари ва системаларининг ишлаши тўғрисидаги кенг телеметрик ахборотларни юборди.

Учиш томонини ўзгартиришга имкон берадиган системаларнинг ишини такомиллаштирмоқ учун 16 сентябрда «Зонд-3» станцияси учишининг траекторияси синов мақсадида муваффақиятли равишда ўзгартириб қўйилди. Астроориентация системаси қуёш ва канопус юлдузига томон автоматик равишда тўғрилаб қўйилди, станцияни Ердан юборилган командалар билан муайян ҳолатга буриб қўйди ва шу ориентацияни юксак даражада аниқлик билан давом эттириб турди. Сўнгра тўғриловчи ҳаракат установкаси ишга туширилди, у станциянинг учиш тезлигини Ерга томон 45 градус бурчак ҳосил қилган ҳолда секундига 50 метр миқдорида ўзгартирди. Станция билан ўтказилган контроль радиоалоқа сеанслари унинг тезлигини ўзгартириш топшириғи тўғри бажарилганлигини тасдиқлади, шунингдек станция системалари нормал ишлаб турганлигини кўрсатди.

Ер билан радиоалоқа сеанслари ўтказилаётган вақтда планеталараро магнит майдони, космик нурлар, планеталараро ионлашган плазма, космик фазонинг узун тўлқинли радио нурлари, микрометеор заррачалар тўғрисида «Зонд-3» дан кенг маълумотлар олинди. «Зонд-3» Ой атрофини айланиб учаётган вақтда Ойнинг инфрақизил ва ультрабинафша нурларининг спектрига доир маълумотлар ҳам олинди.

Олинган илмий маълумотлар ишлаб чиқилмоқда ва илмий журналларда эълон қилинади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИда босилгандан кейин

«ҲАНГОМА»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 24 август сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолага меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд шаҳар Совети ижроия комитети жамоат тартибини сақлаш бўлимидан қуйидаги жавоб олинди.

«Ҳангома» сарлавҳали мақола юзасидан ўтказилган текширишда унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Камёб граммофон пластинкаларни олиб сотиш билан шуғулланган 6 кишига маъмурий чора кўрилди. Ундан ташқари, шаҳар саноат моллар торгининг пластинка билан савдо қилувчи магазинларида тафтиш ўтказилди. Камёб 450 дона пластинкани харидорлардан яшириб қўйган магазин мудирлари Абдинов ва Субхоновларнинг иши тегишли чора кўриш учун ўртоқлик судига оширилди.

ЖАМОАТЧИЛИК, ОИЛА, МАКТАБ КЕНГАШИ

БОЛАЛАРНИНГ ОИЛАВИЙ ВА ИЖТИМОИЙ ТАРБИЯСИГА БАҒИШЛАНГАН ТОШКЕНТ ШАҲАР СЪЕЗДИ

◆ ◆

Болалар, уларнинг ички дунёси, истиқболи... Бу проблемалар кимни қизиқтирмайди, дейсиз? Бу проблемалар Тошкентда икки кун мобайнида муҳокама қилинди. Мунозараларда партия ва комсомол ходимлари, педагоглар, олимлар, ота-оналар жамоатчилигининг вакиллари қатнашдилар. Муҳокамалар натижасида болаларга оилавий ва ижтимоий тарбия бериш масалаларига бағишланган биринчи шаҳар съезди муҳим ҳужжатлар қабул қилди. Съезд 18 сентябрда ёпилди. Съезднинг тўққизта тармоқ секциясида илмий жиҳатдан асосланган тавсиялар билан бир қаторда оила ва мактабга кўмаклашувчи кенгашлар тўғрисидаги низом тасдиқланди. Бу низом учун кимларнинг тажрибаси асос қилиб олинди?

«Ташсельмаш» заводи партия комитетининг секретари С. И. Рудюк бу тўғрида қуйидагиларни айтди: Ўзбекистон пойтахтида илғор корхона деб ҳисобланган заводнинг коллективи оталиққа олинган мактаблар тўғрисида ғамхўрлик қилишни ўзининг энг муҳим давлат вазифаси деб билади. Энг яхши ўқувчиларнинг портретлари энг яхши машинасозларнинг портретлари билан бир қаторда заводга кираверишда жойига қўйилди. Ўқувчиларнинг улгуриши ишчиларнинг йиғилишларида ва заводнинг кўп тиражли газетасида муҳокама қилинмоқда. Завод клубида болаларнинг «Восход» кинотеатри, халқ университетида юқори синфларнинг ўқувчилари учун «Ёшлик» факультети, спорт клубида болалар учун ўн секция ташкил этилди. Кўмаклашувчи комиссия мактабларни тамомлаб чиққан ёшларни ишга жойлаштириш масаласи билан, пионер лагерларининг иши, болаларнинг ишлаб чиқариш практикаси, оила ва мактабнинг ўзаро муносабатлари масалалари билан шуғулланмоқда.

Мактабларнинг бир сменага кўчирилиши тарбия ишларини яхшилашга ёрдам бермоқда. Шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Т. Д. Дадашев таъкидлаб ўтганидек, кейинги беш йил ичида 72 та янги мактаб биноси қурилди, неча юзлаб янги таълим устахоналари ва кабинетлар, спорт заллари ва бошқа заллар ташкил этилди. Кўпгина ўқитувчилар коллективлари янги имкониятлардан моҳирлик билан фойдаланмоқдалар. 161-мактаб ўқитувчилари ўз ўқувчиларига катта ишонч кўрсатдилар. Бу мактабда уч йилдан буён ўз-ўзини бошқариш ташкилоти ишлаб келмоқда. Болалар сайлаб қўйган органлари орқали мактабни ремонтдан чиқариш ва обод қилиш масалаларини ҳал этишда актив қатнашадилар, аъло ўқувчиларни рағбатлантириш ва ўқиш интизомини бузувчиларни жазолаш чораларини белгилайдилар, ўз ўртоқларига бериладиган характеристикаларни тасдиқлайдилар, экскурсия ва юришларни ташкил этадилар. Шу сабабли, болаларнинг жуда аҳил бўлиб қолганликлари, дарсларни ўзлаштириш даражаси ошганлиги ҳам бежиз эмас.

Болаларни тарбиялашнинг бошқа мароқли формалари ҳам съездда маъқулланди. Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари Т. Орипов 110-мактабни бошқаларга мисол қилиб кўрсатди. Бу мактабда «Орзу» клуби ҳам, эстрада оркестри ҳам, драма ва балет ишқибозлари студияси ҳам, ёш адиблар ва санъатшуносларнинг ижодий группалари ҳам, неча ўнлаб спорт командалари ҳам бор. Бу командаларда 120 разрядчи шуғулланмоқда.

Аммо, тошкентликларнинг бошқа шаҳарлардан ўрганадиган нарсалари ҳам бор. Москвадаги 734-мактабнинг илмий мудири А. В. Бубнова ўз нутқида Москванинг микрорайонларидаги мактабларга кўмаклашувчи кенгашларнинг фаолияти ҳақида сўзлаб берди. Липецклик ўқитувчи М. Н. Черкасс съезд қатнашчиларини мактаб, оила ва жамоатчиликнинг биргаликда бажараётган иш тажрибалари билан таништирди. Москвадаги Красная Пресня район ижроия комитетининг раиси В. В. Федоров ўсмирлар ўртасида назоратсизликни тугатиш ҳақида гапирди. Оренбурглик ўқитувчи А. С. Голубничий меҳнат руҳида тарбиялаш проблемаларини муваффақиятли ҳал этишга тўхталиб ўтди. РСФСР Педагогика фанлари академияси ҳақиқий аъзоси Н. К. Гончаров, «Ўқитувчилар газетаси»нинг редактори Н. М. Парфенова болалар тарбиясига доир муҳим проблемаларни кўтардилар.

Съезд қатнашчилари уруш йилларида ўз рафиқаси Баҳри Акрамова билан биргаликда турли миллатларга мансуб ўн тўрт болани ўз тарбиясига олган темирчи Шоаҳмад Шомаҳмудовнинг нутқини қизғин табрикладилар.

Съезд делегатлари шаҳардаги ота-оналар ва жамоатчиликка қарата мурожаат қабул қилдилар ва уларни мактаб билан алоқани мустаҳкамлашга, биргаликда ҳаракат қилиб, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш ишларини янги босқичга кўтаришга даъват этдилар.

Съезд болаларга оилавий ва ижтимоий тарбия бериш юзасидан шаҳар кенгашини сайлади. Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. А. Архангельский бу кенгашнинг раиси қилиб сайланди. (ЎзТАГ).

ХУШХАБАРЛАР

Оҳангарон ГРЭСининг қурувчи ва монтажчилари катта муваффақиятга эришдилар. Улар етти йиллик планни муддатидан илгари адо этганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Планга қўшимча равишда 200 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Бу коллектив ҳозир 1966 йилнинг март ойи ҳисобига ишлаяпти.

●

Навоий химия комбинати бинокорлари даврасида яна тантана. Улар навбатдаги ишлаб чиқариш қувватларидан яна бирини фойдаланишга топширдилар. Қурила бошлаган эркин цианамид цехи дастлабки тонна маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Суюқ ҳолатдаги бу химиявий модда пахтакорларнинг оғирини енгил қилади. Эркин цианамид ғўза баргини тўкишда қўлланиладиган энг сертаъсир препаратдир.

Бу ерда ишга туширилган эркин цианамид цехи Ўрта Осиёдагина эмас, балки Иттифоқда биринчидир. Ҳозир цехдаги технологик режимни тўла йўлга қўйиш учун қўшимча тадбирлар амалга оширилмоқда.

●

Шаҳрисабз район хўжаликларининг йил сайин пахтадан юқори ҳосил олаётганликлари натижасида янгидан Янгиобод пахта тайёрлаш пунктини ташкил қилишга тўғри келди. «Қизил юлдуз», «Пахтакор», Фрунзе номли, «Коммунизм» ва «Ленинград» колхозларига яқин жойда замонавий машина-ускуналар билан жиҳозланган пахта тайёрлаш пункти қуриб битказилди. Бу пункт райондаги олтинчи пахта тайёрлаш корхонасидир. 15 гектарли майдонни эгаллаган пахта қабул қилиш корхонасида 20 та ғарамлаш жойи бор. Куни кеча пункт дастлабки «оқ олтин» карвонини қабул қилиб олди. Янгиобод пункти бу йил район хўжаликларидан 80 минг тонна «оқ олтин» қабул қилади.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

«Ўзбекистон коммунисти» журналининг сентябрь сони «Марксча-ленинча назарияни чуқур ўрганайлик» сарлавҳали бош мақола билан очилади. Бу сонда «Партия ҳисобот-сайлов йиғилишлари» сарлавҳали редакцион мақола, В. И. Лениннинг РКСМ III Бутун Россия съездидаги нутқининг 45 йиллиги муносабати билан Н. Косенковнинг «Коммунизм қурувчи ёшларга Ленин наказн» сарлавҳали мақолалари босилган.

Журналнинг «Экономика, ишлаб чиқариш, меҳнат» бўлимида «пахтани машинада теришга эътиборни кучайтирайлик» сарлавҳали редакцион мақола, Ю. Зотовнинг «Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини электрлаштириш», Тошкент область, Калинин районидаги Свердлов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони У. Мусаев ва Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик экономикаси илмий тадқиқот институтининг бўлим мудири Д. Зокирхўжаевнинг «Иқтисод ва тежамлилик — колхоз ҳаётининг қонуни», Ўзбекистон қишлоқ хўжалик экономикаси илмий текшириш институтининг илмий ходимлари В. Венгерский, П. Вакс, А. Шокировларнинг «Совхозлар бутунлай хўжалик ҳисобига ўтказилиши керак» сарлавҳали мақолалари берилган.

Журналнинг «Партия турмуши» бўлимида Ўзбекистон КП Андижон область комитетининг секретари А. Шалигининг «Комсомолга кун сайин партиявий раҳбарлик қилайлик», Ўзбекистон КП Тошкент область ва шаҳар комитетлари сиёсий маориф уйининг мудири А. Сергееванинг «Пропагандистларни тайёрлаш ва тарбиялаш» сарлавҳали мақолалари босилган.

Булардан ташқари, журналнинг «Маданият ва турмуш», «Халқаро темада», «Тарихий саналар ва воқеалар», «Хат ва корреспонденциялар», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

Хатларингизга жавоб берамиз

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Фарғона район партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи «Шонли меҳнат» газетасида айрим грамматик ва морфологик хатоларга йўл қўйиляпти. Баъзан саёз, шу куннинг талабига жавоб бермайдиган материаллар босиляпти, штатсиз мухбирлар, пост аъзоларининг материалларини ёритишга етарли эътибор берилмаяпти.

Газетхонлардан олинган хатда ана шу фикрлар баён этилган эди. Редакция хатни Фарғона область партия комитетига юбориб, унда келтирилган фактларни текшириб кўришни, йўл қўйилган камчиликларни тугатишга қаратилган чоралар кўришни илтимос қилди. Олинган жавоб хатида бундай дейилади:

Текширишда газетхонларнинг хатида келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Текшириш якуни редакция коллективининг йиғилишида муҳокама қилинди. Газетани сифатли қилиб чиқаришга масъулиятсизлик билан қарагани учун газета редактори К. Саримсоқовга ва корректор Ю. Мадалиевга выговор эълон қилинди. Масъул секретарь С. Сайфуддинов ва бўлим мудири И. Сиддиқов огоҳлантирилди.

Область партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими Фарғона район партия комитети билан ҳамкорликда газетани мазмунли, сифатли, ўқимишли қилиб чиқаришга қаратилган тадбирлар белгилади.

Мутахассис маслаҳати

ТЕРИМ МАШИНАЛАРИ УНУМЛИ ИШЛАСИН

Ўтган йилларнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, машиналар группа-группа қилиб ишлатилса ва йиғим-терим ишлари поток усулда ташкил этилса яхши натижа беради. Бу усул терилган пахтани далада қуритиш ва тозалаш даҳмазасидан қутилиш, агрегатларнинг ишини енгиллаштириш, терим муддатини қисқартириш имкониятини беради. Транспортдан фойдаланиш яхшиланади. Машиналарга техника хизмати кўрсатиш қулайлашади ва ана шу мақсадга қилинадиган меҳнат ва маблағ сарфи камаяди.

Ҳар бир группада 3-5 та терим агрегати ишлатилганда энг яхши натижага эришилади. Группага 4-8 та прицеп биркитиб қўйилади. Машинада терилган пахта тўғридан-тўғри бункердан прицепларга ағдарилади. 2-3 прицеп пахтага тўлиши билан тракторчи уни тайёрлов пунктига олиб кетади. Бу орада терилган пахта бошқа прицепларга ағдарилиб туради. Шундай қилиб, терим билан пахтани ташиш ўртасида узилиш бўлмайди.

Йиғим-терим ишларининг поток усулидан фақат пахта теришдагина эмас, балки кўрак териш ва далани ҳосилдан тозалашда ҳам фойдаланиш зарур. Шундай қилганда барча ҳосилни тез йиғиб-териб олиш ва келгуси йил мўл ҳосили учун кузги шудгорлашни эрта муддатларда юқори агротехника қоидалари асосида ўтказиш имконияти вужудга келади.

Механизмлар ёрдамида далани ҳосилдан тозалаш ишини тўғри ташкил этиш катта аҳамиятга эга. Ерга тўкилган пахтани фақат иккинчи машина теримидан кейин териб олиш керак. Шундан сўнг пайкалга кўрак териш машинаси туширилиши лозим. Ғўзанинг барги яхши тўктирилган ва очилмаган кўсаклар сони у қадар кўп бўлмаганда пахта териш машиналари кетидан кўрак териш машиналарини ҳам ишга тушириш, ерга тўкилган пахтани теришни эса шундан кейин бошлаш мумкин.

Ерга тўкилган пахта «ПХ-1,2» маркали тракторга осиб ишлатиладиган механик подборщчик билан ҳосил машинада иккинчи марта терилгандан кейин орадан икки-уч кун ўтгач терилса яхши натижага эришилади. Шунингдек, кўрак машинада терилгандан сўнг далани ҳосилдан узил-кесил тозалашда ҳам бу подборщчикдан фойдаланиш мумкин.

Пахта ва кўрак териш машиналари, прицеплар ва ерга тўкилган пахтани терадиган подборщчиклар комплексидан тўғри фойдаланиш йиғим-терим муддатини кескин қисқартириш билан бир қаторда, уни механизациялаш даражасини 99 процентгача етказиш каби жуда фойдали имкониятни вужудга келтиради.

Терим машиналаридан юқори унум билан фойдаланиш, кўп жиҳатдан, уларга техника хизмати кўрсатишни тўғри йўлга қўйишга боғлиқдир. Агар техника қарови ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказилса терим машиналари тўхтовсиз ишлайди, уларнинг унумдорлиги тобора ошиб боради, машиналардан фойдаланиш муддати узаяди, техникани сақлашга қилинадиган харажатлар миқдори камаяди ва оқибатда колхоз ва совхозлар катта иқтисодий фойда кўради.

Ҳозирги вақтда хўжаликларда ишлатилаётган «ХВС-1,2» ва «ХТ-1,2» маркали пахта териш машиналарига техника қарови системаси уларни ҳар бир сменада тозалаш ва мойлаш ҳамда биринчи, иккинчи ва учинчи техника қарови деб аталувчи маълум муддатдан кейин бажариладиган ишлардан иборат. Маълум муддатдан кейин ўтказиладиган техника қарови маълум майдондаги ҳосил териб олингач ёки белгиланган нормадаги ёнилғи сарфлаб бўлинганидан кейин амалга оширилади. Лекин смена давомида машинани техника қаровидан ўтказиб туриш умуман машиналарга техника қарови системасининг асоси ҳисобланади. Бу ишни машина ишга туширилиши олдидан, у ишлаб турган вақтда ва смена тамом бўлгандан кейин бажариш мумкин. Уни механик-ҳайдовчининг ўзи бажаради.

Ҳар сменада бажариладиган техника қарови жумласига машинанинг ташқи томонини тозалаш, унинг резьба билан уланган жойларини текшириб кўриш, ёнилғи, мой ва сувнинг оқишига барҳам бериш, узель ва механизмларни мойлаш, ёнилғи, мойлаш материаллари ва сувнинг қанча сарфланганлигини аниқлаш ва унинг миқдорини зарур даражага етказиш каби ишлар киради. Бундан ташқари, шпинделларнинг равон айланишини, уларнинг тишли юқори қисмининг ва айланмовчи шпинделлар пастки таянчининг ҳолатини, механизмларнинг ишончлилигини, ишчи органлар орасидаги кенгликни, пахтани қамраб олувчи аппаратлар ва чўткаларнинг ҳолатини, чўткалар ва шпинделлар орасидаги зазорни, ғилдираклар дамининг бўшаган-бўшамаганлигини текшириб кўриш зарур.

Маълум муддатдан сўнг ўтказиладиган биринчи техника қарови машинада 12 гектар ердаги пахта терилгандан кейин амалга оширилади. Бунда машинанинг териш аппарати, редукторларнинг барча асосий узель ва деталлари, сальниклар алмаштирилади, гидросистемалар ва шпинделларнинг ювиладиган қисмлари текшириб кўрилади. Бу ишларни механик-ҳайдовчи ва бригадир-механик биргаликда қилишади. Агар хўжаликдаги машиналарга техника хизмати кўрсатиш «Узсельхозтехника» органлари томонидан амалга оширилаётган бўлса, бу иш уларнинг мутахассислари томонидан бажарилади.

Иккинчи техника қарови 24 гектар майдондаги пахта терилгандан кейин амалга оширилади. Бу сафар «ХТ-1,2» маркали терим машинаси осилган трактор ҳам ундан фойдаланиш қоидасига мувофиқ техника қаровидан ўтказилади. Терим агрегатида эса биринчи техника қаровида амалга оширилган ишларнинг ҳаммаси қайтадан бажарилади. Бундан ташқари, терим машинасининг пайвандлаб уланган жойлари, муфтлар, шпинделларнинг таянчлари, машинанинг юқориги қисми пастки қисмига бирлаштирилган жойлар текшириб кўрилади. Трактор техника қаровидан ўтказилганда унинг ҳавони тозаловчи қисмлари ювилади, мой турадиган жойлари тозаланади ва мойи алмаштирилади.

Учинчи техника қарови йиғим-терим ишлари мавсуми тамомлангандан кейин машина устахонага топширилгач ўтказилади. Бу сафар биринчи ва иккинчи техника қарови вақтида бажарилиши лозим бўлган ишлар бир йўла қўшиб амалга оширилади. Айни вақтда ишдан чиққан узель ва деталлар, қайишлар, шчёткалар алмаштирилади, ишчи аппаратлари ва бошқа муҳим қисмлар қисман ёки тўла равишда ажратилади.

«СКО-4» маркали кўрак териш машинасининг техника қарови ҳам худди юқоридаги тартибда амалга оширилади. Биринчи техника қарови 30 гектар, иккинчи техника қарови 60 гектар ва учинчи техника қарови 100 гектар ердаги кўрак терилгандан кейин ўтказилади. Кўрак териш машинасининг техника қарови тартиби ҳам пахта териш машинасининг техника қарови тартиби кабидир. Пахта териш машинасининг техника қарови вақтида қандай ишлар амалга оширилса, кўрак териш машинасининг техника қарови вақтида ҳам худди шундай ишлар бажарилади.

«ПХ-1,2» маркали подборщчикнинг техника қарови системаси ҳам смена вақтидаги ва мавсумий техника қаровларидан иборат бўлиб, бунда камчиликларни тугатиш ва зарур даражадаги созлаш ишларини бажариш мақсадида машинанинг механизмлари текшириб кўрилади.

Техника қарови вақтида ишлатилиши зарур бўлган запас қисмлар ва ремонт материалларини оператив равишда етказиб бериш, машина далада ишлаётган вақтда содир бўлган камчиликларни бартараф этиш учун юк машиналарини мослаштириб, уларга верстаклар ўрнатиш, асбоблар ва тез ишдан чиқадиган запас қисмларнинг комплекти билан таъминлаш керак.

Техника хизмати кўрсатишни «Узсельхозтехника» органлари ўз зиммасига олган хўжаликларда биринчи ва иккинчи техника қарови, шунингдек машина далада ишлаётганда содир бўлган камчиликларни бартараф қилиш «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ва бўлимлари ҳузурида ташкил қилинган махсус бригадалар томонидан амалга оширилади. Бунинг учун ҳар 10-12 пахта териш машинасига биттадан техника қарови вақтида ишлатиш зарур бўладиган агрегатлар ва кўчма устахона ажратилади. Ажратилган агрегатлар ва кўчма устахоналарда пахта териш машинасининг ташқи қисмини ва биринчи навбатда унинг шпинделларини ювиш учун мосламалар бўлиши керак. Бундан ташқари, барча агрегатлар ва кўчма устахоналарда асбоблар, приборлар ва мосламаларнинг тўла комплекти, шунингдек пахта териш машиналарининг узеллари ҳамда деталларини алмаштириш учун зарур миқдорда алмаштириш фонди ҳамда запас қисмлар бўлиши керак.

Кўчма устахонанинг штати механик-слесарь ва шофер-слесарь (пайвандловчи)дан, агрегатнинг штати эса созловчи-уста ва шофер-слесардан иборат бўлиши лозим. Техника қарови агрегатлари фақат планлаштирилган техника қарови ишларинигина бажариши, кўчма устахонадан эса техника қаровини амалга ошириш ва машина далада ишлаётганда содир бўлган камчиликларни бартараф қилишда фойдаланилиши керак.

Терим техникаси ишини яхшилаш ва унинг бекор туриш муддатини қисқартириш мақсадида мавжуд барча ёнилғи қуйиш агрегатларидан тўла фойдаланиш ва терим техникасига ёнилғи ҳамда мойлаш материалларини бевосита пайкалнинг ўзида қуйиш зарур.

Терим техникасига техника хизмати кўрсатишни оператив йўлга қўйиш ва улардан фойдаланиш устидан раҳбарликни яхшилаш учун «Недра П» ва «РСВ-1» радиоаппаратларидан фойдаланиб, радиоалоқасини кенг йўлга қўйиш лозим. Бутун кун давомида «Узсельхозтехника» район бирлашмаси ёки бўлимида диспетчерлар навбатчилик қилиши керак. Шуни эсда тутиш зарурки, радио алоқасини яхши йўлга қўйиш терим техникасининг бекор туришини қисқартириш ва машина-трактор паркига техника хизмати кўрсатишни яхшилаш имконини беради.

Терим машиналари ишини ва уларга техника хизмати кўрсатишни оператив ва яхши йўлга қўйиш машина теримини муваффақиятли ўтказишнинг гарови эканлигини унутмайлик.

Ю. НАУМОВ,
инженер-механик.

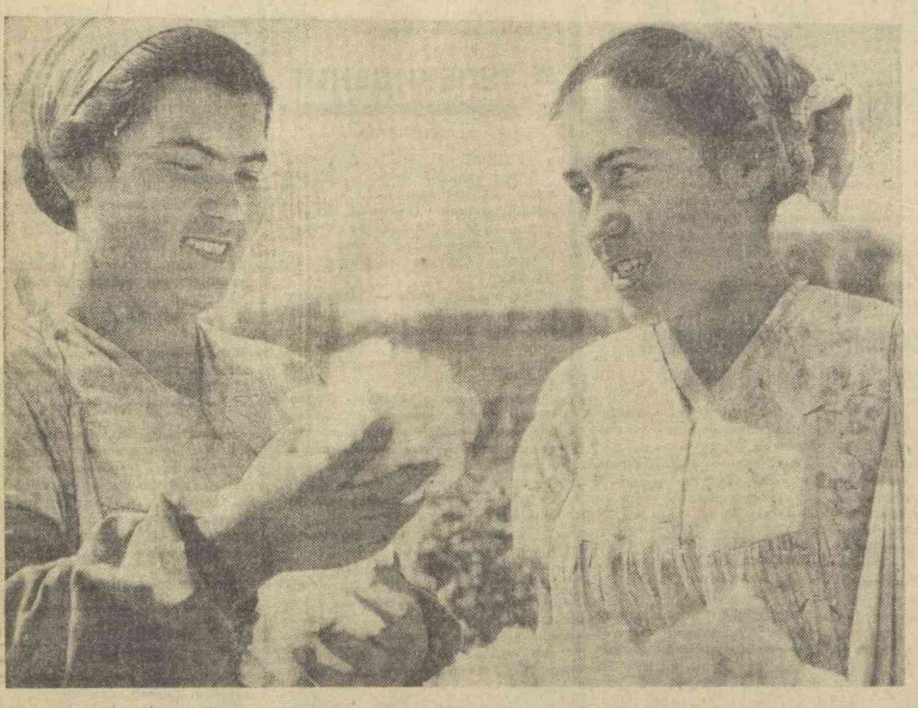

Тошкент области. Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхозида юздан кўпроқ теримчи кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилган. Сиз суратда кўриб турган Маъсуда Азимбердиева билан Дилбар Эгамбердиевалар ҳам ана шундай фидокор теримчилардан саналадилар. Уларнинг ҳар бири шу кунларда хирмонга 200 килограммдан ошириб пахта тўкаётир. Чевар қизлар мавсумда 15 тоннадан пахта териб беришга аҳд қилишган.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

«ОҚ ЁМҒИР» РЕПОРТАЖИ

Водийда селитра ишлаб чиқарила бошланганига, уч йил тўлди. Фарғона химиясининг тўтиёси — аммиак селитрасининг биринчи намунаси тунда — соат бир-у нолда кўринган эди. Бу, 1962 йил 20 сентябрь куни эди. Мана, уч йилдирки, «оқ ёмғир», тиним билмай узлуксиз «ёғмоқда».

Даштнинг қоқ ўртаси. Кенг асфальт йўлларда қурилиш материаллари, минерал ўғит юкланган машиналарнинг кети узилмайди. Қараб турсангиз, ҳаммаси ўз манзилига ошиқяпти. Рўпарангизда улкан завод, ёнида унинг йўлдошлари қад кўтаряпти. Сизни янги қурилишлар, заводнинг иккинчи навбатидан кўра «оқ ёмғир» макони кўпроқ қизиқтирса керак...

Азот ўғитлари заводи «оқ ёмғир» — селитра макони Қиргулининг қоқ ўртасида салобат тўкиб турибди.

Фарғона шаҳрининг шундай ёнгинасидаги даштга комсомол-ёшлар биринчи ҳужум бошлаган йил эди. Ўшанда шу даштда яшовчи бир кекса улардан: «Ҳой, йигитлар, бу қоқ даштда нима қилмоқчисизлар?» деб сўрабди. Ёшлар: «ана шу даштни қирни гулга айлантирмоқчимиз», — дейишган экан. Шу-шу бу жойни одамлар Қиргули деб атаб юборишибди. Ҳозир Қиргули нефтчилар, химиклар, қурувчилар шаҳарчасига айланиб кетди.

Азот ўғитлари заводи қурилиши 1959 йили бошланди: ўша йилиёқ кислота, селитра цехлари қурилиши тугалланди. Кейинги йили эса аммиак селитраси цехи фойдаланишга топширилди. Бултур май ойида юқоридаги цехлар учун хом ашё ишлаб чиқарадиган аммиак цехлари комплекси ишга туширилди. Ҳозир эса дефолиант цехи қуриб битказилди. Корхонанинг иккинчи навбати қурилиши ҳам бошлаб юборилди.

Кечирасиз, завод тарихи, қурилишларга қизиқиб кетиб «оқ ёмғир» тарихи-ю, мадҳидан анча узоқлашиб кетибмиз. Цехнинг иккинчи қаватидаги нейтраллаш майдончасидамиз. Иссиқ буғ, сув, газсимон аммиак, кислота қувурларда келиб, улкан конденсаторларга қуйиляпти. Кислота ва аммиак аралашмаси қайнаяпти. Аралашма иккинчи процессда 120 градусли буғда буғланяпти.

Ўнгга бурилиб, кўприк орқали киши қараса дўпписи тушадиган минора томон юрдик. Ҳамроҳимиз, техника бўлимининг бошлиғи Сарсенбой Бойқўзиев: — Энди лифтга чиқиб, 8- қаватга кўтариламиз, — деди. Бу йигит билан боя цех бошлиғининг кабинетида танишган эдик. У Чирчиқ электрохимия комбинатидан шу корхонага келган азаматлардан бири.

Грануляция минорасининг 9-қаватидамиз. Иш жараёнларини узоқдан туриб бошқариш марказий шчити жойлашган хонага кирдик. Тўрттала манометр стрелкалари иш режимини «айтиб» турибди. Старший аппаратчи Қудрат Норматов билан унинг ёрдамчиси Иззатилла Нишонов навбатчилик қилишяпти. Қудрат хонада қолди. Иззат бизга ҳамроҳ бўлди. Шу баландликда қувурларда шовуллаб «сув» оқяпти. Қизиқ, мўъжиза деб шуни айтишса керак: бу аралашманинг ҳарорати 120 градус. Бироқ, шовуллаб оқаётган бу «сувга» темир ёки ёғоч дастани ботирган заҳотингиз унга илашган суюқлик дарҳол музлаб қолади. Ана шу суюқлик — суюқ селитра дейилар экан. Иззатилла кўз ойнагини пешанасига кўтариб қўйиб, шошиб-пишиб тушунтиради:

— Мана бу қувур ёнидаги тўрттала ускуна гидрозатвор. Бу тўрттаси сепаратор. Мана булар — буғлаш аппаратлари. Улардан ўтаётган суюқлик тўғридан-тўғри буфербакка, сўнг грануляция минорасига кўтарилади. Ўша ердан селитра «оқ ёмғир» бўлиб ёғилади. У 45 метр баландликдан улкан конуссимон агрегатга тушгунга қадар «оқ дурга» айланади. Конус устига юқоридан «оқ ёмғир» тинимсиз ёғяпти. Конус устидаги ёмғир остки қисмига ўтгач «оқ дурга» айланиб лентага тушяпти, лентадан донадор селитрани кафтингизга олиб кўриб — сут эмас, дур дейсиз. Лента узра тайёр маҳсулот совутгич барабанларидан ўтиб «ўз оёғи» билан қоплаш хонасига йўл оляпти.

Ишлаб чиқаришнинг охирги жараёни — ўғитни қоплаш хонасидамиз. Селитра бункердан қоғоз қопларга роппа-роса 50 килограммдан тушяпти. У кам ҳам, ортиқ ҳам эмас. Бу автомат тарозининг иши. Лента устида тик ҳолатда пешма-пеш келаётган қоплар оғзини чевар қизлар қўли-қўлига тегмай тикишяпти. Тикув машинаси ҳам автомат равишда ишларкан. Чеварларнинг сардори Нинахон экан. Нина Михайловнанинг иш стажи ҳаммаси бўлиб уч йил. Селитра таннархи шу кунда 1963 йилдагига нисбатан 30 сўм арзонга тушяпти.

«Оқ ёмғир» тинимсиз ёғяпти, миллиард-миллиард марварид доналар транспортер лентаалари орқали қоплаш хонасига келяпти. У ердан минглаб тонна қопланган селитра тўғри омборхонага, сўнгра вагон ва автомашиналарга юкланиб, пахтакорларга жўнатиляпти. Бу ерда ҳар куни шундай, ҳосил хамиртуруши — қут-барака «оқ ёмғир» тиним билмай ёғиб туради.

Б. МАҲМУДОВ,
Фарғона шаҳри.

Пахта далаларида

НАМАНГАН. 1122 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилган Карл Маркс номли колхоз аъзолари терим суръатини кун сайин ошираётирлар. Кўпминг килограммчилар ҳаракатини кенг кўламда авж олдириш суръатга суръат қўшишда муҳим роль ўйнаётир. Хўжаликнинг А. Имомназарова, М. Исхоқова, М. Йўлдошева сингари неча ўнлаб теримчилари кунига 150 килограммдан ошириб пахта термоқдалар.

Х. Фозилов.

●

ШАҲРИСАБЗ. «Партия XX съезди» колхози ҳар куни тайёрлов пунктига 60-65 тоннадан пахта жўнатаётир. Бу, йиллик планнинг икки ярим-уч проценти миқдорида пахта топширилаётир демакдир. Хўжаликда графикнинг ошириб бажарилишига Т. Ибодуллаев, У. Исматов, Т. Одилов ўртоқлар бошлиқ пешқадам бригадалар муносиб ҳисса қўшаётирлар.

Х. Ҳақбердиев.

●

РОМИТАН. Навоий номли колхоз пахта териш ва топширишда район хўжаликлари ичида пешқадамлик қилаётир. Партия ва ҳукуматимизнинг Мурожаатидан руҳланган фидокор деҳқонлар йиғим-терим ишларини тобора жадаллаштираётирлар. Д. Шарипов, М. Хўжаев, Д. Акромов ўртоқлар бошлиқ бригадалар кунига уч ярим-тўрт процент миқдорида пахта тайёрлаб, маррага тез яқинлашаётирлар.

С Қодиров.

ДЎСТИНГ ТИЛИ — БЕБАҲО ТОРТИҚ

ЯХШИ ОДАМЛАР ТЎҒРИСИДА

● ●

Эшик билан айвоннинг ораси йигирма қадамча келади. Лекин айвонда ўтирган кишининг салобати босганиданми, унинг назарида тангадай офтоб тушмайдиган ток сўриси тагидаги мана шу йўлканинг кети йўқдай бўлиб кетди. Шундай бўлса ҳам, айвоннинг ёнига етиб борди.

— Салом.

Уй эгаси миқ этмади.

— Баҳрингиз саккиз ёшга кирди.

Яна жим.

— Баҳрингиз мактабга бориши керак.

Уй эгаси ҳоври чиқиб турган пиёлага қўл чўзди-да, унинг ичидаги қайноқ чойни қизнинг кўзига сочиб юборди.

— Номаҳрамдан қочишинг керак, — деди у. — Йўқол!..

Қиз кўзини уқалай, қизил дуррачасининг учи билан юзини артди.

Эртасига эрталаб у ҳовлининг нақшдор эшигини яна очиб кирди. У яна айвон томонга юрди. Бу гал уни бошқа бир кўзлар қарши олди — бурчакда кулиб ўтирган кичкина қиз бола ўзининг чарос кўзларини меҳмоннинг қизил дуррачасига, унинг пешанасидаги куюк ярага тикар эди. Ниҳоят, у қатъий ва самимий нигоҳ ташлаб турган меҳмон билан кўз уриштирди.

— Юр менинг билан, — деди меҳмон ва энди рус тилида такрорлади: — Юр мен билан. Мактабга борамиз.

Уларнинг кетидан қараб туришган бўлишса керак-у, лекин иккovлари эски мачит томон йўл олишганида, орқаларидан ҳеч ким чиқмади. Бир парча картонга қўлда «Форобий номли мактаб» деган лавҳа ёзиб, ана шу мачит эшигига ёпиштириб қўйилган эди.

...Қирқ йил муқаддам Урда, Ҳадра, Бешёғоч, Оқтепадаги гўдакларга рус тилини ўргатишни ўз зиммасига олган ўқитувчилар сони ўн киши эди. Шулар орасида ўн тўққиз ёшли Валентина Ланевская ҳам бор эди.

Киши ўзидаги истеъдодни қандай билиб олади, ўзининг севимли ишини қандай топади?

— Депога ишлайман, деб одамлар келади. Лекин ўзи ҳеч балони билмайди. Деталнинг номини тўғри айтиб бера олмайди. Хўш, уларга ким ҳунар ўргатади? Билган одам ўргатади, чунки билган одамнинг бурчи бу. — дер эди отаси Ланевский. У, темир йўлчи эди.

Билган одамнинг бурчи, саводли одамнинг бурчи, қўлидан иш келадиган одамнинг бурчи... Бу гаплар Валентинанинг иккала қулоғига қаттиқ қуйилиб қолган эди. Шу сабабдан, у, мактабни тамомлаш биланоқ бошқаларга билим ўргатиш учун яна мактаб остонасига қадам қўйганлиги ҳеч кимни ажаблантирмади.

Валентина Витальевнанинг танлаб олган касби ўша вақтларда кўп одамларнинг назарига кирмаганлигини унинг ҳозирги ўқувчиларига қандай тушунтириш мумкин? Юзига қараб сочилган пиёладаги иссиқ чойни, олкишга солиб занжиридан қўйиб юборилган кўппак итни, ҳали ҳарфларни ҳижжалашни ўрганмай туриб, мактабдан кетиб қолган ўқувчи қизларнинг кўз ёшини айтмайсизми. Мана шуниси ҳаммадан даҳшатли эди.

Қизил дуррача боғлаган қиз эса, ўз аламини одамларнинг кўзига кўрсатмасликка ҳаракат қиларди. Ўқитувчи ўзига дугона бўлиб қоладиган ўқувчи қизларнинг тақдирига куюниб, уйнинг эшигини беркитиб олганича, ҳатто онасига билдирмай юм-юм йиғлар эди. Сўнгра, кўз ёшларини артиб, ўзига иттифоқчилар топиш, қўлидан алифбени тортиб олиб, чачвонга ўраб қўйилган, эрга бериб юборилаётган қизларни қутқариб қолиш учун район комсомол комитетига йўл олар эди.

Ўқитувчи ўзи ўқитаётган болалар орасидан, эски мачитлар ва савдогарларнинг уйларига жойлашган синфлардан борган сари кўпроқ иттифоқчи топадиган бўлиб қолди: ўқувчилар сони кўпайиб, ана шу синфлар торлик қила бошлади. Ўша вақтга келиб, фамилиясини «Юсупова»га алмаштирган Валентина кунига уч марта — учта мактабда дарс берар эди.

— Салом, ўртоқлар! — деган сўзлар билан синфга кирар экан, болалар унга:

— Салом, Валя опа! — деб жавоб берар эдилар.

— Дарсни бошлаймиз. Ҳозир ўқиймиз, — ўқитувчи шундай дер экан, болаларга «салом», «ўртоқлар», «бошлаймиз», «дарс» деган русча сўзлар ўз она тилидаги сўзлар каби туюладиган бўлиб қолди-я, деб кўнглидан ўтказиб қўяр эди...

Ўзбек мактаблари учун чиқарилган русча алифбе йўқ эди, дарс бериш методикаси кейинчалик ишлаб чиқилди. Бунда дастлабки ўқитувчиларнинг тажрибасига асосланилди... Шунинг учун тошкентлик рус тили ўқитувчилари секцияси кечқурунлари бир жойга тўпланиб, дарсни ўқувчининг атрофидаги буюмларнинг номларидан бошлайликми, ёки уй рўзғор буюмлариданми, ёхуд табиат ҳодисаларидан бошласакмикин, деб неча соатлаб муҳокама юргизар эди.

Икки тилдаги сўзларни бир-бирига учраштириб, таққослаб ва солиштириб кўриладиган ўзаро дарс эҳтимол методикада кўзда тутилмагандир. Лекин шундай дарс кўпгина ўқувчиларнинг тилни билиб олишига ёрдам берди. Ўқувчиларнинг кўпи дўстинг гаплашаётган тилни ўрганиш осон бўлади, деган яна бир ҳақиқатни тушуниб олди.

Валентина Витальевна Юсупова қирқ йил мобайнида ўзбек болаларининг бир неча авлодига рус тилини ўргатди. У, бир неча минг болага иккинчи она тилини — унинг бутун бойликларини: ажойиб қўшиқларини, Пушкин ва Маяковский шеърларини, Толстой ва Горький саҳифаларини тортиқ қилди. Рус тили дарси рус маданияти дарси бўлиб қолди.

— Валентина Витальевна дарс берган синфларда мен ўз фаним химия билан биологияни ўқитишда қийналмайман, — дейди 12-мактаб директори А. М. Мираҳмедова. — Болалар юқори синфларга ўтишганида оддий сўзларнигина эмас, илмий терминларни ҳам анча кўп билиб олган бўлишади.

— Бундай педагоглар сони бир вақтлар ўн кишидан ортмас эди. Ҳозирги кунда минглаб педагоглар ўзбек болаларига рус тилини ўргатишмоқда. Бундай мутахассисларни махсус ўқув юрти — рус тили ва адабиёти институти тайёрлаб бермоқда. Шуларнинг ҳар бири ўз билими ва тажрибасининг бир қисмини дастлабки ўқитувчилардан олмоқда. Бу ўқитувчиларнинг номлари эҳтимол дарслик муқовасида кўрсатилмагандир. Лекин улар минг-минглаб кишиларнинг қалбида яхши из қолдиришган.

Е. ЕФИМОВ,
Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири.

БИР МИЛЛИОН ХУШХАБАРИ

Олтин куз келганидай барглар ерга
тўкилди,
Лекин қуёш аямас одатдаги саломин.
Пахтазорда чаноқлар хандон ташлади,
кулди,
Меҳнатни куйламоққа бағишланг дил
илҳомин.
Йил бўйи тер тўкканнинг пахтаси
хирмон-хирмон,
Шод теримчи қизларнинг янгради шўх
ялласи.
Оппоқ-оппоқ эгатлар қалбимизга қадрдон,
Машина қанот бизга — авжи терим
палласи.
Терим — мардлар майдони, бир олам
мазмуни бор,
Миллион тонна уюлди кўз нуримиз «оқ
олтин».
Ҳар тонгги терим билан обрўйимиз
барқарор,
Йигит-қизлар аҳдидан бўлажак порлоқ
якун.
Қашқадарё, Бухоро, қадрдон Фарғонада,
Пойгада пешқадамлар лаббай деб берар
жавоб.
Пахта сўзи мўътабар фаровон ҳар хонада,
Теримга! Деган хитоб — элимизда зўр
хитоб.
Қишлоғимизга келинг — ҳосил булоқ-
ларига,
Сизни меҳнаткаш эллар меҳр билан
кутади,
Қучоқларни тутингиз пахта қучоқларига,
Дала «оқ олтин»ини гул Ватанга тутади.
Пахтакор ўзбеклармиз обрўйи жаҳон-
жаҳон,
Дўстларнинг даврасида сўзимиз ўткир
мудом.
Ҳамма далада бўлсин, дала бизга
қадрдон,
Эл ишига отлансин чинакам асл одам.
Олтин куз келганидай барглар ерга
тўкилди,
Ленин Қуёш аямас одатдаги саломин.
Пахтазорда чаноқлар хандон ташлади,
кулди,
Меҳнатни куйламоққа бағишланг гул
илҳомин.

Юсуфжон ҲАМДАМ.

НУРОТА ЧАШМАСИ

— Нуротага қайси автобус боради? — сўради саратоннинг жазирама иссиғида тўн кийиб олган бир чол рўпарасидан келаётган йўловчидан.

— Нуротага Самарқанддан автобус юрмайди, отахон. Аэропортга чиқиб, самолётга минсангиз бирпасда етасиз, — жавоб берди йўловчи.

Чол бу жавобдан тўла қаноат ҳосил қилмади шекилли, кўқон дўпписини бир айлантириб кийиб, елкасини қисиб қўйди. Унинг бу ҳолати «Наҳот шундай катта бир зиёратгоҳга автобус юрмаса?» деган маънони билдирарди.

— Ўзингиз қаердансиз?

— Панжикент деган жойни эшитганмисиз, ўша жойдан, — деди чол.

Йўловчи яна сўради:

— Нуротага нега кетяпсиз?

— Чашмани бир зиёрат қилсам деган умидим бор эди.

— Бе, — деди йўловчи унинг сўзини бўлиб, — Нурота чашмасининг нимасини зиёрат қиласиз, оддий бир булоқ-да.

Чол бу гапдан бир оз ранжиди.

— Ундай деманг, болам, азиз-авлиёлар ўтган жой, — деди.

Йўловчи бу гапнинг мутлақо нотўғри эканини тушунтира кетди. Бироқ у ҳар қанча уринмасин, барибир чол ўзиникини маъқуллар, аллакимдан бу ернинг қандайдир бир илоҳий жой эканини эшитгани ҳақида гапирарди.

Хўш, Нурота чашмаси ҳақиқатан ҳам зиёратгоҳ жойми?

Чашма бўйида бўлганимда бу ернинг энг кекса кишиларидан бири, ҳозирда чашма бўйидаги кутубхона мудири Эргаш ота Асабоевга ана шу савол билан мурожаат этдим. Эргаш ота:

— Сув бор жойда ҳаёт бор, — дея аста гап бошлади. — Нуротанинг узоқ-узоқларга машҳур чашмаси район марказидаги аҳолига ҳаёт бағишлаяпти. Хонадонларимиздаги сўлим боғларнинг яшиллиги, латофати шу чашма туфайли.

Нурота чашмаси сувининг маъдан тузларга бойлиги, шифобахшлиги жиҳатидан кўп кишиларнинг эътиборини ўзига жалб қилган. Чашма сувининг бундай фазилатларидан диндорлар фойдаланиб келганлар. «Сувда қандайдир илоҳий ҳикмат бор» деб гап тарқатиб, ундан манфаатдор бўлганлар. Бу диний ақидалар, республикамизнинг узоқ-узоқ жойларига ҳам бориб етган. Бухоро, Хоразм, Туркманистон, Фарғона водийси, Самарқанд ва Қашқадарёнинг қишлоқларидан айрим кишилар келиб сиғинганлар. Бундан манфаатдор бўлган баъзи шахслар чашмага диний тус бериб, тарғибот қилишган.

Эргаш ота ана шуларни ҳикоя қиларкан, пастга — чашма бўйига бошлади. Чашма ҳақиқатан ҳам оддий булоқлардан сира фарқ қилмайди. Лекин Нурота аҳолиси қачонлардир унинг ҳуснига жило бериб, булоқни каттагина бир ҳовуз тусига келтирган. Ҳовузнинг чор атрофига мармар тошлар терилган бўлиб, унинг ичида сон-саноқсиз балиқлар сузиб юрибди.

— Диндорлар мана шу балиқларни ҳам илоҳиятга боғлаганлар, — сўзида яна давом этди Эргаш ота. — Қаранг, бу балиқлар оддий балиқлардан сира фарқ қилмайди. Лекин руҳонийлар ўз сўзларини амалда исботламоқ учун бундан ҳам фойдаланганлар. Бу балиққа кимда-ким озор бериб уни ушлаган бўлса, ўша киши пес бўлиб қолаверган эмиш. Бу гап мутлақо нотўғри. Чунки бу балиқлар сувдаги баъзи бир заҳарли кимёвий моддаларни ўз сиртига олиб, чашма сувини тозалайди. Натижада балиқ сиртидаги кимёвий моддалар уни ушлаган киши қўлининг этини ўлдиради, ёки куйдиради. Буни улар динга боғлаб оддий кишиларнинг динга бўлган ишончини кучайтиришда фойдаланиб келганлар. Шайхлар ва руҳонийлар «бу балиқни еб бўлмайди, уни еган киши тил тортмай ўлади» деган гап ҳам тарқатишган. Бу гапнинг ҳам мутлақо нотўғри экани аллақачонлардан маълум. Балиқ сиртидаги заҳарли моддалар тўпланган юпқа парда олиб ташланса, унинг бошқа оддий балиқлардан ҳеч фарқи қолмайди.

— Бу ерга келган кўпчилик кишилар, — деди у, — доим бир хил савол берадилар: «Нима учун бу ер Нурота деб номланган, ё бирор Нурота исмли шайх ўтмаганмикин?». Бу савол, албатта ўринли. Ота-боболаримизнинг гапига қараганда бу ерда шу номдаги киши яшамаган. Уларнинг ҳикоя қилишларича неча-неча ўн йиллар муқаддам бу ерга шайх ва уламолар қиш фаслида келишган. Улар келган пайтда чашмадан бурқсиб буғ кўтарилиб турган. Ана шу буғга чашма остидаги мармар тошлар акси тушиб, у гўёки бир нур бўлиб таралган. Бу ҳолатни кўрган шайхлар «нур ота, нурота» дейишган. Шу-шу чашма Нурота номи билан юргизила бошланган деб тахмин қилинади. Лекин бунинг қанчалик рост эканини ҳали бизга қоронғи. Аммо ҳозир тарихчиларимиз ўрганишяпти.

Чашмани кўргани келган ҳар бир кимса кекса коммунист, революция ветерани Эргаш ота Асабоевнинг ана шундай ширин, мазмунли суҳбатини эшитади. Ота кекса бўлса-да, ўз кутубхонасидаги китоблар, журнал ва газеталардаги янгиликлардан доим хабардор. Кутубхонада диний таассублар ва хурофотларни фош қилувчи ўнлаб плакатлар кўзга ташланади. Кутубхонадаги «Ер ва ҳаёт», «Космосни эгаллаш», «Ўзбекистонда фан ва маориф ютуқлари» ҳамда республикамизнинг маданият соҳасида эришган ютуқларини кўрсатувчи плакатлар ҳам киши диққатини ўзига жалб қилади. Кутубхона маданият ва маърифат ўчоғи, атеистик пропаганданинг маркази бўлиб қолган.

Бухоро амирлиги вақтида бир тўда руҳоний-уламоларнинг макр-ҳийла, зулм ва бидъат макони бўлган чашма бугунги кунда кишиларимизнинг севимли маърифат даргоҳига айланмоқда. Чашма бўйи йил сайин ободонлашмоқда. Бу ерга республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан меҳмон-саёҳатчилар келиб турибди. Улар чашмани зиёрат қилиш, унга сиғиниш, назр-ниёз, садақа қилиш учун эмас, балки бу ерни табиат инъом этган шифобахш бир жой сифатида томоша қилиш, унинг ҳаётбахш, муздек зилол сувидан тўйиб-тўйиб ичиш, унинг атрофида ҳордиқ чиқариб, ором олиш учун келмоқдалар.

С. УМАРОВ.

ЙЎҚОЛСИН ХУРОФОТ!

ЖАҲОН шу ҳафтада

ОКЕАН ОША ДАҲАНАКИ ЖАНГ

Осиёда кескин можаролар бошланиб кетган бир вазиятда Европа қитъасида содир бўлаётган воқеалар унчалик мушкул бўлиб кўринаётгани йўқ, албатта. Аммо, шунга қарамай, бу воқеалар шунчалик муҳимки, планетанинг «ўтли нуқталари»дан халқаро шарҳчиларнинг эътиборини четга тортмоқда ва газеталарни шу воқеаларни анализ қилишга каттагина ўрин беришга мажбур қилмоқда.

Франция президенти генерал Шарль де Голлнинг яқинда ўтказган матбуот конференцияси, жумладан унинг ҳукумати «Умумий бозор ва Шимолий Атлантик блоки — НАТОга қандай муносабатда бўлаётганини баён қилиб айтган гаплари Ғарб матбуотида айниқса зўр шов-шув кўтарди. Аслини олганда, Франциянинг ана шу ташкилотларга нисбатан тутган позицияси ҳеч кимга сир эмас эди. Франциянинг ўзига яраша миллий манфаатлари борлигини, у ўзининг бу манфаатларини бошқаларнинг иқтисодий ёки ҳарбий-сиёсий планларига йўл бериш учун қурбон қилмоқчи эмаслигини бу гал генерал ҳар қачонгидан конкретроқ ва лўндароқ қилиб айтиб қўя қолди.

Франция ҳукуматининг мақсади «Умумий бозор»да (Ғарбий Германия, Италия, Бельгия, Голландия ва Люксембург ҳам унга аъзодир) олти мамлакат орасида ўзининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирувчи ва экспорт қилувчи энг йирик давлатга хос афзаллигини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашдир. «Умумий бозор» тўғрисидаги Рим шартномасининг бир моддаси 1966 йил 1 январдан бошлаб барча низоли масалаларни ҳозир амалда бўлган ҳамма аъзоларнинг якдиллиги принципи асосида эмас, балки оддий кўпчилик овоз билан ҳал қилишни кўзда тутади. Французлар ана шу модданинг кучга киришидан асосли равишда қўрқмоқдалар. Бундай қоида Франциянинг рақобатчи-иттифоқчиларига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилишнинг Франция учун манфаатли бўлмаган шартларини зўрлаб қабул қилдириш имкониятини беради, Франция эса, «Умумий бозор» бунёдга келибдики, шундан бери бунга қаттиқ қаршилик қилиб келмоқда. Де Голль худди шу ҳолатни назарда тутиб, Европани бирлаштириш идеаллари тўғрисидаги ҳар қандай гаплар Францияни Рим шартномасида ўзига тиқиштирилган қоидаларга бўйсунишга мажбур қила олмайди, деди матбуот конференциясида.

Ғарбий Европа ва Америка матбуотининг шарҳчилари бу гапни эшитган ҳамоно уни шу қадар машаққат билан бинога келтирилган «Умумий бозор»ни тамоман портлатиб юбориш ҳақида дағдаға қилувчи ультиматум, деб талқин этдилар. Лекин гап, шак-шубҳасиз, Франция президентининг «Умумий бозор»нинг ўзига қарши эканлигида эмас. Мутлақо бунда эмас. Лекин мана шу сафарга келганда де Голль ўз мамлакатидаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирувчи йирик фермалар билан саноат маҳсулоти ишлаб чиқарувчи йирик монополияларнинг манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда, уларнинг манфаатлари «Умумий бозор»нинг бошқа қолган мамлакатларидаги йирик монополияларнинг, айниқса ГФР монополияларининг манфаатлари билан муқаррар суратда тўқиниш келиб қолди. Мана шунда «жон-жон ўзимнинг жоним» деган қадимги матал ўз кучини кўрсатди.

Шимолий Атлантика блокининг мавжуд структурасига нисбатан Франциянинг тутган муносабати хусусида Франция президентининг айтган гаплари Атлантиканинг ҳар иккала томонида бундан ҳам каттароқ шов-шув қўзғади. Маълумки, Франция бу ташкилотда кўпдан бери ғоят мустақил позиция тутиб келмоқда ҳамда АҚШнинг ана шу ташкилотдаги зўравонлигига қарши, худди шунингдек Америка генералларн ҳарбий сиёсатининг энг авантюристик жиҳатларига карши тобора ошкора эътироз билдирмоқда. Бу гал ҳам де Голль устомонлик билан, лекин жуда ошкора қилиб бундай деди: «Бизнинг итоаткорликдан иборат бўлган, бирлашиш деб ном қўйилган, Шимолий Атлантика блоки ташкилотида кўзда тутилган ва бизнинг тақдиримизни ўзгаларнинг қўлига топшириб қўйган мавқеимиз кечи билан 1969 йилда барҳам топади». Бошқача қилиб айтганда, де Голль Шимолий Атлантика шартномасининг мухлати тугагандан кейин Франция ўз тақдирини ўз қўлига олмоқчи, деди. Бу гап, айниқса мамлакат НАТО нинг асоратли ва хатарли исканжасидан халос бўладиган конкрет муддатларнинг аниқ қилиб айтиб қўйилганлиги Вашингтон билан Боннда ҳаддан ташқари саросималик ва кескин норозилик туғдирди. Дастлаб ранжиш аломати кескин шарҳлар тариқасида ҳатто газеталарнинг саҳифаларига ҳам қалқиб чиқиб қолди. Францияни НАТОдан чиқиш бир ёқда турсин, ҳатто американиклар билан уларнинг иттифоқчилари 20 йилдан буён неча юз миллиард доллар сарфлаб вужудга келтирган бутун блокни қўпоришга интиляпти, деб айбладилар. Тўғри, қаттиқ-қурум гаплар де Голлни қўрқита олмаслигини, лекин фақат Атлантикааро «психологик уруш» ўтига мой қуйиши мумкинлигини Вашингтон билан Бонн расмий доиралари эртасигаёқ тушуниб қолдилар.

Де Голлнинг нутқидан кейин бир неча соат ўтгач, АҚШ президенти Жонсон билан давлат секретари Раск «тинчлик халоскори» бўлган НАТО ташкилотини мустаҳкамлашга ошкора даъват қилдилар. Де Голлнинг НАТО структурасини қайта ташкил этиш тўғрисидаги «амалий» таклифларини кўриб чиқишга АҚШ нинг тайёрлиги ҳақидаги хабарлар Америка матбуотида пайдо бўлиб қолди. Ҳатто французларда шуҳратпарастлик туйғусини қўзғатиб, шундан фойдаланишга уриниб ҳам кўрилди. Собиқ президент Эйзенхауэр азмойиш олиш учун НАТО қуролли кучларининг бош қўмондони лавозимига одат бўйича Америка генерали ўрнига француз генерали тайинланиши мумкин, деб ҳам кўрди. Айни маҳалда Америка сиёсатчилари ўжар иттифоқчига деярли ошкора тазйиқ кўрсатишдан воз кечмадилар. Америка ҳукуматининг расмий вакиллари газеталарнинг обзорчилари билан қилган суҳбатларида Франция НАТОдан чиққан тақдирда шу ташкилотнинг «ҳимояси»дан умидвор бўлмаслиги мумкин, ташкилот Франциянинг иштирокисиз ҳам кун кўраверади, деб Вашингтон Францияни аллақачонлар огоҳлантириб қўйганлигини айтдилар. НАТОнинг штаб-квартирасини Париждан Лондонга кўчириш ҳамда таъминот, коммуникациялар, ҳарбий иншоотлар ва шу сингари бесўнақай ва қимматбаҳо системани тамомила Англия, Ғарбий Германия, Голландия ва Бельгия территориясига кўчириш планлари Пентагонда бутун ёз бўйи ишлаб чиқилгани ҳақидаги маълумотлар газеталарда босила бошлади. Америкадаги баъзи газеталар Франциянинг НАТОдан чиқиши бу блокдаги «мувозанат»ни ғарбий герман бундесвери фойдасига ўзгартириб, ғарбий герман бундесвери НАТОнинг Европадаги асосий кучи бўлиб қолади, деб Францияни қўрқита бошладилар.

Газеталарда босилган хабарларга қараганда, ваъдалар ҳам, дўқ-пўписалар ҳам Франция ҳукуматига ҳали Вашингтон билан Бонн истаган даражада таъсир кўрсата олгани йўқ.

АЖРАЛИШНИНГ ЖАЗОСИ

Шимолдаги қўшниларимиз — норвеглар ҳаётида жуда катта сиёсий воқеа юз берди. Улар 150 депутатдан иборат бўлган ўз парламентлари — стортингни 12-13 сентябрда қайта сайладилар. Амалда мамлакатни ўттиз йилдан бери узлуксиз идора қилиб келган Норвегия ишчи партияси (социал-демократлар) зўр мағлубиятга учради. Норвегия ишчи партияси сўнгги йилларда ўз ҳокимиятининг барқарорлиги билан мақтана олмас эди, чунки унинг ички ва ташқи сиёсати сайловчилар орасида борган сайин камроқ қўллаб-қувватланадиган бўлиб қолди. Даромад солиғи Ғарбий Европада энг юқори даражалардан бирига етди. 1955 йилдан бери нарх-наво 39 процент ошди, мамлакатнинг агрессив НАТО блокида қатнашаётганлиги кескин норозиликка сабаб бўлди.

1961 йилги сайлов партия учун жиддий огоҳлантириш бўлган эди. Ушанда партия атиги 74 мандат олиб, фақат социалистик халқ партияси билан иттифоқ бўлиш натижасидагина ҳукумат тузиш имкониятига эга бўлди. Бу партиянинг стортингда атиги иккита депутати бор эди. Социал-демократларнинг замини бўшлигини шу фактдан ҳам кўриш мумкинки, 1963 йилда социалистик халқ партиясининг депутатлари ҳукуматга ишонч билдириш учун овоз беришдан бош тортган маҳалда ошкора буржуа партиялари бир неча ҳафтагача ҳокимият тепасига чиқиб олди. Норвегия ишчи партиясининг раҳбарлари ана шу «ташвишли қўнғироқ»дан барибир тегишли хулоса чиқариб олмадилар ва ўзларининг бетаъсир сиёсатларидан воз кечмадилар. Шунинг натижасида партия ҳозирги сайловда 6 мандатдан ажралиб, айни бир маҳалда ҳокимият тепасига қайтиш имкониятини ҳам бой бериб қўйди.

Стортингдаги ўринларнинг кўпчилиги энди тўртта буржуа партиясининг — ХЕЙРЕ (консерваторлар), ВЕНСТРЕ (либераллар), марказ (аграрлар) партияси ва христиан-халқ партияси қўлига ўтди. Бу партиялар жами 80 та мандат олиб, ҳозир ҳукумат тузиш ва кимни бош министр қилиш тўғрисида маслаҳатлашмоқда. Бу музокараларнинг натижаси октябрь ойининг бошларида узил-кесил маълум бўлади.

Кези келганда шуни айтиш керакки, шу қадар қақшатқич бўлмаса ҳам лекин мағлубиятга учраяжакларини олдиндан билган Норвегия ишчи партиясининг раҳбарлари нақ бўлмаса бутун айбни сайлов системасига қўймоқчи бўляптилар. Дарҳақиқат, сайлов системаси буржуа партияларга қўл келди. Улар 49 процент овоз тўплаб, қолган барча партияларга қараганда 10 та мандатни кўп олди. Бироқ, ҳамма айбни сайлов системасига тўнкаётган Норвегия ишчи партиясининг раҳбарлари башарти ўзлари социалистик халқ партияси ва коммунистлар билан ягона блокда қатнашишдан бош тортмаганларида худди шу системанинг ўзи ўзларига фойда келтириши мумкинлиги ҳақида оғиз очмасликни афзал кўрмоқдалар. Лекин, буржуа коалициясининг ҳокимият тепасига келиши очиқдан-очиқ таҳдид солиб турганлигига қарамай, Норвегия ишчи партиясининг раҳбарлари ўзларининг потенциал иттифоқчиларига қарши, айниқса коммунистларга қарши жонбозлик билан пропаганда кампанияси олиб бордилар. Бинобарин, Норвегия ишчи партиясининг мағлубияти — ишчилар ҳаракатини парчалаш сиёсатининг бевосита натижасидир. Ваҳоланки, ана шу учала партия бир ёқадан бош чиқарганда, овозларнинг ярмидан кўпини олиши ҳамда ягона фронтда ҳаракат қилган тақдирда стортингда ҳам, мамлакатда ҳам ҳамма ишнинг тасарруфини ўз қўлига киритиши мумкин эди.

Норвегия сайловчилари «ўнглашиб қолди» деб баъзи буржуа пропагандистларининг ховлиқмалик билан чиқарган хулосалари мутлақо нотўғри. ХЕЙРЕ партиясининг олган овозлари унчалик кўп ўзгаргани йўқ — атиги 0,7 процент кўпайди, холос. Айни маҳалда мамлакатнинг НАТОдан чиқишини талаб қилган, АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини қоралаган ва кескинроқ социалислоҳотлар ўтказишни талаб қилган социалистик халқ партияси 6 процент овоз олди. Бу — 1961 йилдагидан 3,6 процент кўпдир. Бу мисоллар норвегларнинг ўнглашиб қолганини асло кўрсатаётгани йўқ, балки социал-демократларнинг инқирозга учраганлигидан далолат бериб турибди. Социал-демократларнинг мамлакатни НАТО нинг Европа шимолидаги олдинги форпостига айлантиришдан иборат сиёсати учун, мамлакат манфаатларини Норвегиядаги, шунингдек Европадаги йирик монополистик бирлашмаларга бўйсундириб қўйиш йўлидаги уринишлари учун сайловчилар уларга ишонч билдиришдан бош тортдилар.

УЧ ПУЛГА АРЗИМАГАН ҒАЛАБА

6 сентябрдан 10 сентябргача денгиз бўйидаги кичкина Брайтон шаҳрида Британия тред-юнионларининг ҳар йиллик конгресси бўлиб ўтди. Унг социалистларнинг раҳбарлари оммадан борган сайин кўпроқ ажралиб қолаётганлиги бу конгрессда ҳам яққол кўринди. Англиядаги касаба союзларига уюшган 8,5 миллион ишчи конгрессга ўз вакилларини юборди. Бу конгресс шунинг учун ҳам алоҳида аҳамиятга эгаки, мамлакат меҳнаткашларининг фикрини ифода этувчилик ролини даъво қилаётган лейбористлар ҳукумати ҳозир ҳокимият тепасида турибди. Бунга шуни илова қилиш керакки, Британия тред-юнионлари конгрессига бирлашган касаба союзларининг кўпчилиги — жами 6 миллионга яқин ишчи ва хизматчи лейбористик партияга коллектив аъзолик ҳуқуқлари билан кирган. Бинобарин, Британия тред-юнионларининг конгресси шундай ўзига хос компас бўлдики, лейборист раҳбарлар ўзларининг партия ва ҳукумат йўли билан ўтказаётган сиёсатлари қанчалик тўғри бўлаётганини ана шу компасга қараб билиб олишлари керак эди. Бироқ, текшириш асло лейбористларнинг муддаосидаги натижаларни бермади. Партия раҳбарлари билан Британия тред-юнионлари конгрессининг раҳбарлари Брайтонда конгресс делегатларининг ҳаддан ташқари қаттиқ ҳужумига бардош беришга мажбур бўлдилар. Конгресс делегатлари иш ҳақининг оширилишини талаб қилаётган меҳнаткашларнинг «попугини пасайтириб қўйиш» йўлида ҳукумат қилаётган уринишларни кескин танқид қилдилар. Лейборист министрлар ўз режалари оммага маъқул бўлмаётганлигини сезиб, уни бир амаллаб лоақал расмият учун «ишчилар парламенти»га маъқуллатиб олмоқчи бўлдилар. Улар касаба союзларига ўз талабларини нарх-наво ва даромадлар миллий бошқармасига маълум қилиш вазифасини юклайдиган қонунни парламентда кечи билан шу йил декабрь ойида қабул қилиш ҳақидаги планни конгресс тасдиғидан ўтказиб олишни Британия тред-юнионлари конгрессининг раҳбарларига таклиф этдилар. Кўпгина делегатлар айтиб ўтганларидек, бу план, аслида касаба союзлари устидан ҳукумат контроли ўрнатиш ҳамда касаба союзларининг корхона эгаларига қарши кураш формаси бўлган забастовка ўтказиш ҳуқуқларини камситиш демакдир. Шу билан бирга, кўпгина делегатлар мамлакатнинг бошига тушган иқтисодий қийинчиликларнинг сабабини, лейборист министрлар айтаётганидек, меҳнаткашлар иш ҳақини оширишдан қидириш керак эмас, балки монополияларнинг олаётган фойдалари бетўхтов ошиб бораётганлиги ва ҳарбий харажатлар ҳаддан ташқари кўпайтириб юборилганлигидан қидириш керак деб таъкидладилар.

Пинҳона ҳийла-найранглар ишлатиш ва касаба союзларнинг розилигини сўрамасдан тағин ҳам қаттиқроқ қонун қабул қила берамиз, деб очиқдан-очиқ дағдаға қилиш натижасида партия раҳбарлари Британия тред-юнионлари конгресси раҳбарларининг ёрдами билан конгресснинг кўпгина делегатларини «ўз» ҳукуматини қўллаб-қувватлашга кўндиришга муваффақ бўлдилар. Лекин кўпчилик обзорчиларнинг фикрича, лейбористлар фақат уч пулга арзимаган ғалаба қозондилар, холос. Уч миллиондан ортиқ меҳнаткашнинг вакиллари Британия тред-юнионлари конгрессида ҳукуматнинг планига қарши овоз бердилар. Бу ҳол ишчилар ўзларининг асил манфаатлари учун курашни давом эттиришдан сира воз кечмаганликларини кўрсатиб турибди.

К. БЕЛЯЕВ.
(ТАСС).

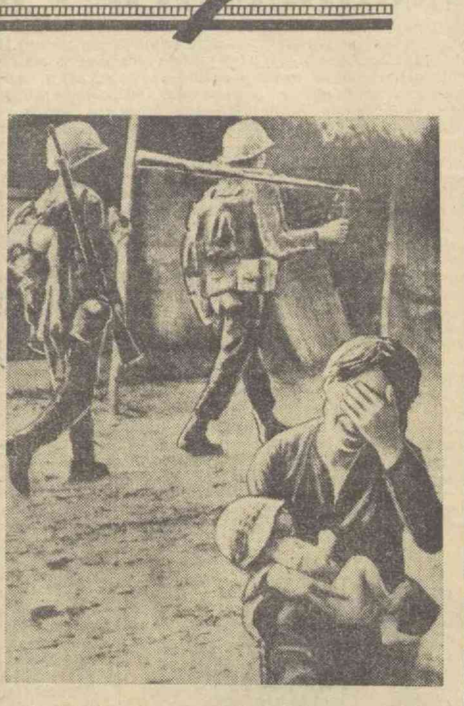

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Ба Жиа шаҳри уч кунгача бомбардимон қилинди, шундан сўнг шаҳарга қўғирчоқ ҳукумат қўшинлари кириб келди. Солдатларнинг кўчада йиғлаётган бу аёл билан иши йўқ. Улар халқ бошига тушган кулфатларга бефарқ қарайдилар. Американиклар уларни ўлдириш ва вайрон қилишгагина ўргатганлар.

Фотосурат «Чикаго Дейли Ньюс» газетасидан олинган.

МЕҲНАТКАШЛАР ЎЗ ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК. «Боинг» компаниясининг Кеннеди бурунидаги, Сиэтл шаҳридаги ва АҚШнинг бошқа бир қанча шаҳарларидаги корхоналарида механиклар касаба союзи составига кирувчи ракета марказларининг механиклари ва мутахассислари иш ташладилар. «Боинг» компанияси самолётлар, ракеталар ва космик кемалар учун ускуналар ишлаб чиқармоқда.

Иш ташловчилар мутахассисларга иш ҳаки тўлашни тартибга солишни талаб қилмоқдалар. Ҳозирги тариф системасида корхона эгалари ана шу категориядаги ходимларнинг иш ҳақини ҳисоблаган вақтда ўзбошимчаликка йўл қўймоқдалар.

Забастовкада қатнашган механиклар «Минитмэн-2» қитъалараро баллистик ракеталарни ҳамда «Сатурн-5» ракета системасининг биринчи босқичини синаб кўриш билан боғлиқ бўлган ишларни тўхтатдилар.

ГАВАНА. Бразилиянинг Гуанабара штати металлургларидан юз мингга яқин киши 24 соатлик забастовка эълон қилди. Пренса латина агентлиги мухбирининг Рио-де-Жанейродан хабар беришича, иш ташловчилар иш ҳақининг оширилишини ва бошқа социал-иқтисодий талабларнинг қондирилишини талаб қилмоқдалар.

ФУТБОЛ

НАВБАТ АФИНАГА...

Лондонда бўладиган жаҳон чемпионатининг финал группасига чиқиш учун курашаётган СССР терма командаси навбатдаги матчларга тайёргарликни бошлаб юборди. Маълумки, СССР командаси Греция, Уэльс ҳамда Дания командаларини ютиб, 6 имкониятдан 6 очко тўплаган эди. Шундай бўлса ҳам, 3 октябрда Афинада бўладиган ўйинга катта тайёргарлик кўрилмоқда. Шу муносабат билан футбол бўйича СССР терма командасининг старший тренери, хизмат кўрсатган спорт мастери Н. Морозов қуйидаги фикрларни билдирди:

— Биз қандай бўлмасин Греция командасидан устун келишимиз керак. Ана шундагина СССР командаси Лондон путёвкасини олади. Ундан кейинги бўладиган Уэльс ва Дания футболчилари билан бўладиган учрашувларда кўпгина ёш футболчиларимизни синовдан ўтказишга имконият туғилади.

Терма команда Афина учрашувига тайёргарликни давом эттириш мақсадида 21 сентябрда Киевга келади. Команда Афинага учадиган вақтга қадар — 29 сентябргача бу ерда Киев «Динамо» командасининг спорт базасида машғулотлар ўтказади. Терма команда аъзолари 25 сентябрда Марокаш командаси билан ўртоқлик учрашувини ўтказади.

Терма команда составига кимлар киритилганлигини ҳамма қизиқиш билан кутмоқда. Команда составини энди айтиш мумкин: дарвозада Л. Яшин билан биргаликда А. Кавазашвили ҳамда В. Банников бор. Ҳимоя составига В. Пономарев ва А. Шестерневдан ташқари Э. Зарембо, М. Хурцилава, В. Данилов, В. Шчегольков, В. Афонин киритилди. Ярим ҳимояни В. Воронин, Г. Логофет ҳамда Г. Хусаинов ташкил этади. Ёмон ахлоқи учун Г. Сичинава Терма команда составидан чиқарилди. Ҳужумда С. Метревели, М. Месхи, В. Иванов, Б. Казаковлар билан бирга ёшлардан В. Шчербаков, А. Банишевский ва Э. Малафеев ўйнайдилар.

Терма командага киритилган футболчилар вақтинчалик ўз клубларида ўйнамайдилар.

1966 ЙИЛ УЧУН ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ ГАЗЕТАСИГА ОБУНА БЎЛИШНИ

УНУТМАДИНГИЗМИ?

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОН! «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА КЕЛАСИ ЙИЛ ҲАМ СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗ ҲАЁТИГА ДОИР РАНГ-БАРАНГ МАТЕРИАЛЛАР, ДУНЁ ЯНГИЛИКЛАРИ, ТАБИАТ АЖОЙИБОТЛАРИ, ВРАЧЛАР МАСЛАҲАТИ, ЛАВҲА, ОЧЕРКЛАР БЕРИБ БОРИЛАДИ, ГАЗЕТА СИЗНИ АДАБИЁТИМИЗДАГИ ЯНГИ АСАРЛАР, ОЛИМЛАР КАШФИЁТИ БИЛАН ТАНИШТИРАДИ. ОБУНА ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. «СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ БАРЧА ПУНКТЛАРИДА, КОРХОНАЛАР, ҚУРИЛИШЛАР, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАР, МУАССАСАЛАР, ЎҚУВ ЮРТЛАРИ, ШУНИНГДЕК ЎЗИНГИЗ ЯШАБ ТУРГАН ЖОЙДАГИ ПОЧТА БЎЛИМЛАРИДА ЁЗИЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Обуна баҳоси: 12 ойга — 6 сўм, 6 ойга — 3 сўм, 3 ойга — 1 сўм 50 тийин.

Газетага вақтлироқ обуна бўлишни унутманг

«ТРИКС» ДОВУЛИНИНГ ОҚИБАТЛАРИ

ЛОНДОН. Рейтр агентлигининг мухбири Токиодан хабар беради: бу йилги энг кучли «Трикс» сентябрда Японияга бостириб келганлиги натижасида 82 киши ҳалок бўлди ва 32 киши бедарак йўқолди.

Довул вақтида ёққан сел катта зарар етказди. Бир миллионга яқин уйни сув босди.

Довулнинг фақат Япония темир йўлларига келтирган зараригина 10 миллион инглиз фунтидан кўпроқ бўлса керак, деб ҳисобланмоқда. (ТАСС).

РАДИО

21 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Концрет (ўзб.), 6.45 — Гимнастика (ўзб.), 7.35 — Эшиттиришлар программаси (ўзб., рус.), 8.25 — Қўшиқлар (ўзб.).

9.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока», 9.53 — «Ленин байроғи», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзори.

9.30 — Чолғу куйлари (ўзб.), 9.45 — Аъло маҳсулот учун (тож.), 10.10 — «Чаманзор тароналари», 11.10 — Ота-оналар ва педагоглар ҳамкорлиги (рус.), 12.15 — Спорт эшиттириши (ўзб.), 12.30 — Концерт (ўзб.), 13.00 — Чорвадорлар учун (ўзб.), 13.40 — В. Трошин куйлайди, 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.), 16.15 — Композитор Шостакович (ўзб.), 18.10 — Рус куйлари, 18.30 — Енгил куйлар (ўзб.), 19.20 — Қорақалпоқ куйлари, 20.00 — Булут билан ўпишган кон (рус.), 20.45 — Илмий-атеистик темада (ўзб.), 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт (ўзб.), 21.55 — Озодалик ва саломатлик ойлиги (ўзб.), 22.00 — Телетайп лентасидан (ўзб.), 22.10 — Концерт (ўзб.), 22.45 — Ёзувчи В. Костиря (рус.), 23.10 — Эртаги кун эшиттиришлари (ўзб., рус.), 23.20 — Мақом кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

21 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар** (ёшлар учун), 18.40 — **Масхарабоз Фердинанд ухламоқчи** (телефильм).

19.30 — **Эртага телевизор экранида.**

Рус тилида: 19.35 — **Телевизион янгиликлар**, 19.50 — **Халқ ансамбли «Чайка»** (телефильм), 20.05 — **Тиришқоқлар ижоди** (фоторепортаж), 20.25 — **Реклама ва эълонлар.**

Ўзбек тилида: 20.30 — **Порлоқ илҳом соҳиби** (ёзувчи Ойбек туғилган куннинг 60 йиллиги олдидан), 21.10 — **«Оқ олтин» водийлари бўйлаб** (эшиттириш ва концерт).

21.50 — **Сўнгги янгиликлар** (ўзбек, рус тилларида).

Рус тилида: 22.00 — **Номаълум ғов** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Китоб ташувчи мушук нима келтирди** (болалар учун), 18.35 — **Тошкент янгиликлари**, 18.45 — **Чаман боғлар пайдо бўлади** (телеочерк), 19.05 — **Бахтиёр ва Ниссо** (фильм-опера).

Ўзбек тилида: 20.35 — **Замондош** (телеочерк), 20.55 — **Тошкент янгиликлари**, 21.05 — **Довон** (бадиий фильм).

ТЕАТР

«ЧАМАНЗОР ТАРОНАЛАРИ»

21 сентябрда

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — **Семурғ.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — **Қозоғистон ва Қирғизистон солистлари ва ансамблларининг концерти.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — **РСФСР Гастрольбюро эстрада группасининг концерти.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/IX да **Қотил**, 22/IX да **Алишер Навоий.** Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/IX да **Ёшликда берган кўнгил.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бир полк музикачилари — «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Янги Дон-Жуан — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ИСКРА», «ДРУЖБА» (1-залда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Подшо қайлиғи — «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 да).

Боксчи ва ўлим — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Гуллар очилганда — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 да ўзбек тилида).

Карро — СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 яримда бошланади)

Бир полк музикачилари — КАФАНОВ номли, ТЕЛЬМАН номли, НАВОИЙ номли.

Унутма, Каспар! — «ХИВА», «ВАТАН», ПУШКИН номли.

Янги Дон-Жуан — «ФЕСТИВАЛЬ».

Икки мушкетёр — «САЛЮТ».

Зигмунд Колосовский — «1 МАЙ».

«Никотиана»нинг тугаши — «УДАРНИК».

Ева ҳақида — «ПАХТАКОР».

Жаннатда кулги — СТЕПАН РАЗИН номли.

Подшо қайлиғи — «РАКЕТА».

Боксчи ва ўлим — «ОҚТЕПА».

КОРХОНА, ТАШКИЛОТ ВА МАДАНИЯ-ОҚАРТУВ МУАССАСАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Обуна қабул қилиш муддати чекланганлиги сабабли,

ИШДА ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН

Газеталар учун обуна заявкасини

тезликда «Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлимига тақдим қилиш зарур

(Алексей Толстой кўчаси, 8-уй)

«Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлими.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

пуллик, 2 йиллик

ШАРҚ ВА ҒАРБ ТИЛЛАРИ

(араб, ҳинд, урду, форс, инглиз, француз, немис тиллари)

КУРСИГА

олий маълумотли кишиларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Аризалар 25 сентябргача қабул қилинади.

Зарур маълумотлар тўғрисида мурожаат қилиш учун адрес:

шарқ тиллари бўйича — Навоий кўчаси, 36-уй, 20-хона, телефон 4-20-32;

ғарб тиллари бўйича — Карл Маркс кўчаси, 32-уй, чет тиллар кафедраси, телефон 3-31-68.

Ўрта Осиё темир йўлининг

2-ПАССАЖИР ВАГОН ДЕПОСИ

пассажир вагонлари проводникларини тайёрлайдиган

КУРСГА

7-10 синф ҳажмида маълумотли, 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган хотин-қизларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар, Парфюмерная кўчасида депонинг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (31-автобуснинг «2-вагон депоси», 6,51-автобуснинг «Парфюмерная» остановкаси). Телефон 2-60-28, 2-60-37, қўшимча телефон 53-16, 53-25.

БИРЛАШГАН НАШРИЁТГА

печатниклар, линотипчилар, наборшиклар, шогирдлар уборщицалар, шофер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 127-хона.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРГА

саҳна ишчилари, техник администратор, билет тарқатувчи кассирлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Маннон Уйғур кўчаси, 2-уй.

Тошкент шаҳар, Тўрткўл проезд, 17-уйда турувчи **Евдокия Васильевна Рикова**нинг Новосибирск шаҳар, Перекатная кўчаси, 117-уйда турувчи Николай Алексеевич Риковдан ажралиш ҳақидаги иши Новосибирск шаҳар халқ судида кўрилади.

Высоковольтная кўчаси, 34-уйда турувчи **Абдулла Заргаров**нинг Комсомол 40 йиллиги кўчаси 43-уй, 54-квартирада турувчи Маҳфуза Заргаровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Абрикосов кўчаси, 62-тупикда турувчи **Кимсан Мирсолиҳовна Тўхтамуродова**нинг шу ерда турувчи Тўлқин Иноятович Тўхтамуродовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район халқ судида кўрилади.

Ангрен шаҳар, Баранов кўчаси, 5-уйда турувчи **Бобобек Урмонов**нинг Днепропетровск область, Синельниковский районидаги Морозовка қишлоғида турувчи Галина Григорьевна Железнякдан ажралиш ҳақидаги иши Ангрен шаҳар халқ судида кўрилади.

Завкомовская кўчаси, 20-уйда турувчи **Аркадий Константинович Аваков**нинг 1-Степан Разин проезд, 16-уйда турувчи Светлана Григорьевна Агажановадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Владивосток кўчаси, 166-уйда турувчи **Вера Павловна Воробьёва**нинг Доғистон кўчаси 64-«в» уй, 2-квартирада турувчи Валерий Анатольевич Воробьёвдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455 Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347 Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ 221. ИНДЕКС 64543. Р. 02341